

Оновлення ПЕСМ

Сприяння розвитку соціальної інфраструктури

УФСІ ІХ

Об'єктний План екологічного та соціального
управління (ПЕСМ)

22.01.2026 • Revision 00

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ ДОКУМЕНТА

НОМЕР ПРОЄКТУ: 52x220290

ПІДГОТОВЛЕНО: Консорціумом у складі:
iC consulenten Ziviltechniker GesmbH (Лідер консорціуму)
Schönbrunner Straße 297, 1120 Відень, Австрія
Тел.: +43 1 521 69 0
E-mail: office@ic-group.org
CES clean energy solutions GmbH (Член консорціуму 2)
Schönbrunner Straße 297, 1120 Відень, Австрія
iC consulenten LLC (Член консорціуму 3)
Volodymyrska Straße 61 b, 01033 Київ, Україна

ПІДГОТОВЛЕНО ДЛЯ: **Український фонд соціальних інвестицій (УФСІ)**
01054, Бульварно-Кудрявська 24, Київ, Україна
Tel: +38 (044) 356 65 50
E-Mail: office@usif.ua

Фінансова установа:
Банк розвитку **KfW**
Palmengartenstrasse 5-9, 60325 Франкфурт , Німеччина
Tel: +49 (69) 7431-1915
Email: Larissa.Schoenfeld@kfw.de

Дата: 22.01.2026

Версія

Дата	Версія .	Редактори	Перевірено	Затверджено	Призначення
22/01/2026	Rev.00	JC	АН	АН	

Сприяння розвитку соціальної інфраструктури

УФСІ ІХ

ПЕСМ_Стрийське_вище_професійне_художнє_училище
е
SP 30-46-04 Стрий
KfW / Покращення умов проживання внутрішньо
переміщених осіб у м. Стрий, вул. Болехівська, 31,
Львівська область

22.01.2026 • Version 00

Розроблено	Випробувано рекомендовано:	та	Затверджено
Круглова Світлана Петрівна Консультант з розвитку потенціалу громад Другого регіонального представництва УФСІ.	Красовський Олександр Петрович Консультант з екологічної та соціальної безпеки		Берездецький Роман Іванович Голова ПВСП
Дата:	Дата:		Дата:

Історія версій:

Версія	Дата:	Опис основних змін
Даний документ. Версія 00	Дата:	Початковий документ

Зміст

1	Обсяг і цілі проєкту.....	Помилка! Закладку не визначено.
2	Опис субпроєкту.....	Помилка! Закладку не визначено.
3	Екологічне та соціальне обстеження / виїзд на об'єкт	Помилка! Закладку не визначено.
3.1	Екологічне обстеження.....	Помилка! Закладку не визначено.
3.1.1	Азбестовмісні матеріали (АВМ).....	Помилка! Закладку не визначено.
3.1.2	Ртутні та ПХБ-вмісні лампи.....	22
3.1.3	Інші критичні матеріали — пташиний (голубиний) послід.....	Помилка! Закладку не визначено.
3.2	Соціальне обстеження.....	Помилка! Закладку не визначено.
3.2.1	Опис оточення субпроєкту.....	Помилка! Закладку не визначено.
3.2.2	Соціальна базова характеристика.....	22
3.2.3	Соціальне управління та заходи з пом'якшення впливів.....	Помилка! Закладку не визначено.
4	Нормативно-правова база.....	Помилка! Закладку не визначено.
4.1	Нормативно-правова база щодо поводження з небезпечними матеріалами.....	Помилка! Закладку не визначено.
4.1.1	4Законодавство щодо поводження з небезпечними матеріалами та видалення азбестовмісних матеріалів.....	29
4.2	Основне екологічне законодавство та законодавство з охорони праці і безпек.....	Помилка! Закладку не визначено.
5	Оцінка екологічних і соціальних впливів, пов'язаних з реалізацією проєкту.....	Помилка! Закладку не визначено.
5.1	Оцінка ризиків, пов'язаних з азбестовмісними матеріалами (АВМ).....	Помилка! Закладку не визначено.
5.2	Загальні екологічні впливи та впливи на охорону праці і безпеку, пов'язані з виконанням будівельних робіт.....	Помилка! Закладку не визначено.
5.3	Впливи, пов'язані з порушеннями та зміною якості житлового середовища.....	Помилка! Закладку не визначено.
5.4	Впливи, пов'язані з воєнними діями.....	Помилка! Закладку не визначено.
5.5	Матриця оцінки ключових екологічних та соціальних впливів	36
6	Об'єктно-орієнтований План екологічного та соціального управління (ПЕСМ).....	Помилка! Закладку не визначено.
6.1	Попередня категоризація субпроєкту.....	Помилка! Закладку не визначено.
6.2	Інструкції з розроблення ПЕСМ.....	39

- 6.3 Застосовні екологічні та соціальні стандарти Світового банку.....41
- 7 Аналіз результатів оцінки та моніторингу потенційних впливів / Форма **Помилка!**
Закладку не визначено.

DRAFT

Перелік зображень

Зображення 1: Розташування субпроєкту в межах м. Стрий...**Помилка! Закладку не визначено.**

Зображення 2: Супутникове зображення субпроєкту в межах м. Стрий**Помилка! Закладку не визначено.**

Перелік таблиць

Таблиця 1: Загальна характеристика будівлі9

Таблиця 2: Орієнтовний обсяг робіт 10

Таблиця 3: Азбестовмісні вироби, ідентифіковані в гуртожитку м. Стрий ...**Помилка! Закладку не визначено.**

Таблиця 4: Екологічне та пов'язане з охороною праці і безпекою законодавство ЄС і національне законодавство.....**Помилка! Закладку не визначено.**

Таблиця 5: Огляд ключових екологічних та соціальних впливів
Помилка! Закладку не визначено.

Таблиця 6: Застосовні екологічні та соціальні стандарти Світового банку для субпроєкту 40

Таблиця 7: План екологічного та соціального управління (ПЕСМ)**Помилка! Закладку не визначено.**

Додатки

Додаток 1 План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС)

Додаток 2 План управління відходами (ПУВ)

Додаток 3 План управління азбестовмісними матеріалами (ПУАВМ)
: / Проєкт Плану робіт з видалення азбесту (ПУАВМ)

Перелік скорочень

АСМ / АВМ	Asbestos-containing material / Азбестовмістні матеріали
АМР / ПУАВМ	Asbestos Management Plan / План управління АВМ
АРРВ/ ПРВА	Asbestos Removal Plan of Work / План робіт з видалення азбесту
ВІР/ НМП	Best International Practice / Найкраща міжнародна практика
ВМЗ ФМЕСРН	/German Federal Ministry of Economic Cooperation and Development Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини
СЕС	СЕС clean energy solutions GesmbH
СМР / ПМБ	Construction Management Plan / План менеджменту будівництвом
СоЕ / ЦПД	Centre of Excellence / Центр передового досвіду
ЕЕ /ЕЕ	Energy efficiency / Енергоефективність
ЕШС / ЕСОБВ	Environmental, social and health and safety / екологія, соціальні аспекти, охорона праці та безпека
ЕСІА / ОВДС	Environmental and Social Impact Assessment / Оцінка впливу на довкілля та соціальні аспекти
ЕСМР / ПЕСМ	Environmental and Social Management Plan / План екологічного та соціального менеджменту
FC / FC	Financial Cooperation / Фінансова співпраця
GFA / ЗПБ	Gross floor area / Загальна площа будівлі
IC / КР	Implementing Consultant / Консультант з реалізації
ICC / МТП	Place of Temporary Residence / Місце тимчасового проживання
IDP / ВПО	Internally Displaced Person / Внутрішньо переміщена особа
IHS / ІТП	Individual heating substation / Індивідуальний тепловий пункт
ILO / МОП	International Labour Organization / Міжнародна організація праці
IPC	IPC - Internationale Projekt Consult GmbH
KfW	Kreditanstalt für Wiederaufbau – German Bank for Financial Aid
MESU / МОН	Ministry of Education and Science of Ukraine / Міністерство освіти і науки України
PCB / ПХБ	Polychlorinated HMPhenyls (Cancerogenic pollutant) / Поліхлоровані біфеніли (канцерогенний забруднювач)
PEA / АРП	Project Execution Agency / Агенство з реалізації проєкту
SEP / ПЗЗС	Stakeholders Engagement Plan / План залучення зацікавлених сторін
USIF / УФСІ	Ukrainian Social Investment Fund / Український фонд соціальних інвестицій
UXO / НБ	Unexploded Ordnance / Нерозірвані боєприпаси
WB / СБ	World Bank / Світовий банк

WMP / ПУВ Waste Management Plan / План управління відходами

DRAFT

1 Обсяг проєкту та його цілі

Український фонд соціальних інвестицій відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 740 від 28 квітня 2000 року реалізує проєкт «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури (USIF IX)», що фінансується Урядом Німеччини через Німецький банк розвитку KfW.

Метою проєкту є забезпечення додаткового енергоефективного житла для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у відібраних територіальних громадах України. Це буде досягнуто переважно шляхом розширення та енергоефективної реновації існуючих об'єктів соціальної інфраструктури, а також шляхом впровадження програм з енергоефективності, спрямованих на підвищення обізнаності персоналу, підрядників та ВПО. Термін реалізації проєкту становить чотири роки (2024–2027).

Політичним партнером KfW в Україні є Міністерство освіти і науки України, яке здійснює управління низкою гуртожитків, призначених для проживання внутрішньо переміщених осіб.

ДПТНЗ «Стрийське ВПУ» буде ключовим партнером у реалізації проєкту, оскільки земельна ділянка є державною власністю Львівської обласної державної адміністрації та надана у постійне користування.

2 Опис підпроєкту

Підпроєкт № 30-46-04 спрямований на покращення умов проживання внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у Львівській області шляхом модернізації приміщень, призначених для їх тимчасового проживання. У межах цього підпроєкту буде виконано роботи з термомодернізації гуртожитку ДПТНЗ «Стрийське ВПУ» — п'ятиповерхової будівлі з додатковим підвальним поверхом, розташованої за адресою: вул. Болехівська, 31, м. Стрий. Метою виконання цих робіт є підвищення енергоефективності та покращення загальних умов проживання ВПО, які мешкають у місцях тимчасового проживання (МТП).

Місто Стрий розташоване у Львівській області та є адміністративним центром Стрийського району і Стрийської міської територіальної громади. Місто характеризується щільною житловою та громадською забудовою, розвиненою інженерною інфраструктурою, а також наявністю численних соціальних, освітніх і культурних об'єктів.

Гуртожиток ДПТНЗ «Стрийське ВПУ» розташований на околиці міста Стрия. Будівля прилягає до навчального корпусу. На території також розміщені навчально-виробничі майстерні. Під'їзд до будівлі здійснюється безпосередньо з вулиці Болехівської, яка має асфальтоване покриття та пішохідні тротуари. Загальний огляд розташування підпроєкту наведено на Рисунку 1. Супутникове зображення місця реалізації підпроєкту подано на Рисунку 2.

Будівля межує:

- з півночі — з територією закладу освіти, включно з навчально-виробничими майстернями та внутрішнім подвір'ям;

- зі сходу — з вулицями Галицькою та Болахівською — важливою транспортною артерією, що веде до виїзду з міста, а також із розташованими вздовж неї магазинами, автозаправними станціями та об'єктами сфери обслуговування;
- із заходу — з господарськими будівлями та зеленими насадженнями, які частково відокремлюють територію.

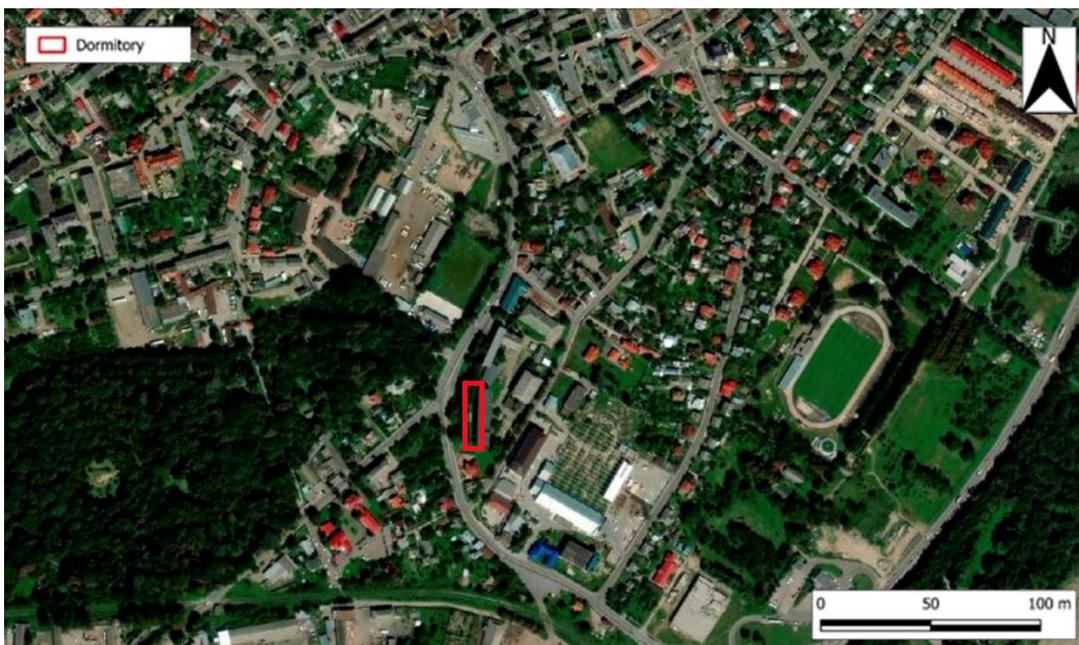
Студентський гуртожиток розташований на земельній ділянці, що перебуває у державній власності та надана у постійне користування ДПТНЗ «Стрийське ВПУ» — державному закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Цільове призначення земельної ділянки — для будівництва та обслуговування закладів освіти. Площа земельної ділянки становить 1,7286 га.

Роботи виконуватимуться у гуртожитку ДПТНЗ «Стрийське ВПУ». Інформацію щодо будівлі наведено в Таблиці 1, а орієнтовний обсяг робіт для об'єкта — в Таблиці 2. Точний обсяг робіт та технічні характеристики визначаються відповідною тендерною документацією.

Зображення 1. Розташування підпроєкту в межах міста Стрий.

Джерело: © учасники OpenStreetMap. Дані доступні відповідно до ліцензії Open Database License (ODbL).
URL: <https://www.openstreetmap.org>

Зображення 2. Супутникове зображення місця реалізації підпроєкту в межах міста Стрий. Джерело: Google. (2025). Супутникове зображення м. Стрий (Львівська область), Україна [супутникове зображення]. Google Maps. <https://www.google.com/maps/place/Stryi,+Lviv+Oblast,+Ukraine> (Зображення ©2025 Maxar Technologies, CNES / Airbus, Google.)

Таблиця 1. Загальна характеристика будівлі

No.	Зображення	Назва об'єкта	Площа будівлі
1	 <p data-bbox="316 1653 798 1765">Google. (2025). Street View of Stryi (Czernowitz), Ukraine [Street View image]. Google Maps. https://www.google.com/maps (Imagery ©2025 Google.)</p>	<p data-bbox="826 1272 1121 1485">Гуртожиток ДПТНЗ «Стрийське ВПУ» (п'ятиповерховий гуртожиток підвальним поверхом) 3</p>	<p data-bbox="1153 1272 1425 1462">Загальна площа (GFA): 6 060 м²</p> <p data-bbox="1153 1395 1425 1462">Житлова площа: 3 015 м²</p>

Таблиця 2. Орієнтовний обсяг робіт

Орієнтовний обсяг робіт:
<ul style="list-style-type: none"> • Загальні аспекти: • Уся будівля підлягатиме капітальному ремонту • Реконструкція будівлі здійснюватиметься без припинення її експлуатації

- **Потрібен високий рівень координації з мешканцями/користувачами будівлі**
- **Будівля заселена студентами та внутрішньо переміщеними особами**
- **Адміністрація гуртожитку відповідає за комунікацію з мешканцями/користувачами**
 - **Ремонтні роботи:**
- **Влаштування нового покриття даху та очищення/утеплення горищного перекриття**
- **Ремонт головного входу, навісів та приміщень**
- **Фарбування внутрішніх стін**
- **Модифікація існуючої системи водовідведення дощових вод**
- **Теплоізоляція фасаду**
- **Теплоізоляція підвальних приміщень та підземних стін фундаменту**
- **Благоустрій території**

Особливості проєкту:

- гуртожиток заселений студентами та внутрішньо переміщеними особами;
- відновлення (реабілітація) будівлі здійснюватиметься без припинення її експлуатації та потребує застосування спеціальних пом'якшувальних заходів, які мають бути відображені в Плані екологічного та соціального управління (ПЕСМ) та допоміжних планах управління (зокрема, Плані залучення заінтересованих сторін — SEP, Плані управління азбестом — AMP тощо).

3.3. Екологічне та соціальне обстеження / виїзне обстеження об'єкта

Виїзне обстеження об'єкта було проведено з метою перевірки екологічних, соціальних, санітарно-гігієнічних та безпекових умов (ЕСОБВ) будівлі, а також для оцінки рамок умов поводження з відходами під час проведення реабілітаційних робіт, відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Наведена нижче матриця використовується для визначення рівнів ризику під час демонтажу матеріалів, що містять азбест (АВМ), які є одними з найбільш чутливих небезпечних матеріалів, що зазвичай зустрічаються під час реалізації проєктів з реабілітації будівель.

Asbestos removal risk matrix (including Asbestos dust under point 5)

	PRODUCT GROUP	REMOVAL TECHNIQUE			
		No disturbance	Minor disturbance - outdoor	Minor disturbance	Heavy disturbance
1.	Reinforced plastics or marble-imitation ACMs (material is abrasion-resistant and has a high degree of adhesion, for example due to a high intrinsic hardness or the presence of a coating; for example, Bakelite, colovinyl, coatings, plastic-bonded gaskets, imitation marble windowsill)	LOW	LOW	MEDIUM	MEDIUM
2.	Elastic asbestos containing materials (for example mastic or sealants)	LOW	MEDIUM	MEDIUM	MEDIUM
3.	Asbestos cement materials (the asbestos is bonded in a cement matrix, for example corrugated sheets, cladding, slates)	LOW	MEDIUM	MEDIUM	MEDIUM
4.	Woven or pressed ACMs (mostly non bonded materials with chrysotile fibre, for example cord, cloths, gaskets, vinyl)	MEDIUM	MEDIUM	MEDIUM	HIGH
5.	Asbestos dust (e.g. resulting from broken or crushed asbestos cement materials. Mostly broken roofing materials, for example broken shingles, corrugated asbestos cement, etc.)	MEDIUM	MEDIUM	HIGH	HIGH
6.	Slightly bonded ACMs (mostly with amphibole fibre, although chrysotile also occurs. For example, insulation board, paper, plaster)	MEDIUM	MEDIUM	HIGH	HIGH
7.	Non bonded ACMs (mostly with amphibole fibre, although chrysotile fibre also occurs. For insulation on piping, sprays, lagging)	MEDIUM	HIGH	HIGH	HIGH

3.1 Екологічне обстеження

Екологічне обстеження було проведено з метою оцінки наявного стану об'єкта та виявлення потенційних екологічних і санітарно-гігієнічних ризиків. Результати цього обстеження є основою для планування безпечного виконання робіт із дотриманням вимог законодавства та відповідних стандартів.

Обстеження небезпечних матеріалів було зосереджене на:

- матеріалах, що містять азбест (АВМ);
- лампах, що містять ртуть та ПХБ;
- інших небезпечних матеріалах (зокрема, пташиному посліді).

Виїзне обстеження об'єкта було проведено:

- 21 травня 2025 року;
- звіт підготовлено 11 червня 2025 року.

Обстеження здійснювали:

- консультант з екологічної безпеки будівництва — О. Хандогіна;
- технічний (будівельний) консультант Другого регіонального офісу УФСІ — О. Сайк;
- консультант з розвитку громад Другого регіонального офісу УФСІ — Г. Ткачик.

Лабораторні дослідження:

- не проводилися (зразки не відбиралися).

Під час обстеження були оглянуті такі частини будівлі:

- поверхи будівлі;
- підвальні приміщення;
- зовнішній периметр будівлі.

3.1.1 Матеріали, що містять азбест

Дослідження, проведене у гуртожитку ДПТНЗ «Стрийське ВПУ» — державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти, виявило наявність матеріалів, що містять азбест, у вигляді хвилястих азбестоцементних листів на навісах будівлі та над головним входом.

Крім того, було виявлено матеріали з потенційним вмістом азбесту:

- на горищному перекритті — у вигляді азбестоцементних листів, якими перекриті влаштовані горизонтальні повітроводи, а також у вигляді бітумного матеріалу з вмістом азбесту, використаного для ізоляції труб системи опалення;
- на покрівлі — у вигляді бітумної гідроізоляції, яка може містити азбест.

З огляду на досвід, отриманий під час обстеження аналогічних будівель, слід вважати, що зазначені матеріали потенційно містять азбест. В обох випадках азбест міцно інтегрований у структуру цементу та/або бітуму.

Відповідно до програми реабілітації всі описані матеріали підлягатимуть демонтажу та механічному порушенню.

Зважаючи на те, що будівля залишатиметься в експлуатації під час проведення реабілітаційних робіт, необхідно вжити особливих заходів відповідно до національних та міжнародних стандартів з метою недопущення викидів азбестових волокон у повітря під час виконання робіт, а також для запобігання забрудненню ділянок, які не містять азбесту.

Таблиця 3. Азбестовмісні матеріали, виявлені у гуртожитку в місті Стрий

Об'єкт	Матеріал / опис	Результати візуального огляду або лабораторного аналізу	Фотодокументація	
<p>Гуртожиток у місті Стрий /</p> <p>Навіс будівлі</p>	<p>Азбестоцементні хвилясті листи</p>	<p>Стан: Матеріал має ознаки зношення: потемніння та ерозію поверхні.</p> <p>Візуальний огляд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підтверджено наявність азбесту <p>Орієнтовна кількість: приблизно 30 м²</p> <p>Лабораторний аналіз: Не потребується</p>		
<p>Гуртожиток у місті Стрий /</p> <p>Горищне перекриття</p>	<p>Азбестоцементні хвилясті листи для перекриття горизонтальних повітроводів</p>	<p>Стан: Міцно зв'язаний азбестовмісний матеріал. Матеріал має ознаки зношення: ерозія поверхні.</p> <p>Візуальний огляд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Попередньо ідентифіковано як азбестовмісний матеріал • Потребує підтвердження перед початком будівельних робіт <p>Орієнтовна кількість: приблизно 150–200 м²</p> <p>Лабораторний аналіз: Не проводився / візуального огляду достатньо</p>		

<p>Гуртожиток у місті Стрий / Горищне покриття</p>	<p>Бітумний матеріал з вмістом азбесту для захисту теплоізоляційного матеріалу</p>	<p>Стан: Міцно зв'язаний азбестовмісний матеріал. Матеріал має ознаки зношення: зруйнований.</p> <p>Візуальний огляд:</p> <ul style="list-style-type: none">• Попередньо вважається азбестовмісним• Потребує підтвердження перед початком будівельних робіт <p>Орієнтовна кількість: приблизно 100 м²</p> <p>Лабораторний аналіз: Не проводився / не потребується</p>		
---	--	---	---	---

<p>Гуртожиток у місті Стрий / Покрівля</p>	<p>Бітумний матеріал з вмістом азбесту для цілей гідроізоляції</p>	<p>Стан: Міцно зв'язаний азбестовмісний матеріал. Матеріал перебуває у доброму стані.</p> <p>Візуальний огляд:</p> <ul style="list-style-type: none">• Попередньо ідентифіковано як такий, що містить азбест• Потребує підтвердження перед початком будівельних робіт <p>Орієнтовна кількість: приблизно 1 200 м²</p> <p>Лабораторний аналіз: Не проводився / необхідний перед початком будівельних робіт</p>		
---	--	---	---	--

3.1.1.1 Заходи з екологічного управління та пом'якшення впливів

Азбестоцементні хвилясті листи покрівлі/навісів

Оцінка ризиків азбестовмісних матеріалів (АВМ) у наявному стані:

З огляду на характеристики АВМ (низький рівень руйнування, розташування у зоні з обмеженим доступом, міцно зв'язані азбестові волокна тощо) ризики викиду волокон у повітря та впливу на довкілля і здоров'я людей оцінюються як низькі.

Рівень ризику під час виконання робіт з демонтажу АВМ:

Покрівельні листи навісів підлягають демонтажу з подальшою заміною на матеріали, що не містять азбесту. Азбестоцементні листи, як правило, можуть бути демонтовані цілісним способом, при цьому доступний безпечний метод демонтажу без руйнування матеріалу.

Оцінка ризиків:

Азбест після демонтажу вважається небезпечним матеріалом. За умови належного застосування заходів пом'якшення впливів рівень ризику оцінюється як низький.

Заходи з пом'якшення впливів:

- Видалення азбестовмісних матеріалів (АВМ) має здійснюватися підготовленим і компетентним персоналом відповідно до процедур, затверджених УФСІ, та вимог Плану управління і видалення азбесту (Asbestos Management and Removal Plan, AMRP).
- Під час виконання робіт з демонтажу необхідно використовувати належні засоби індивідуального захисту (ЗІЗ), зокрема: маски класу FFP3, одноразові захисні комбінезони, захисне взуття, каски, рукавиці тощо.
- У процесі демонтажу азбестовмісні матеріали повинні зволожуватися.
- Демонтовані листи навісів мають збиратися у штабелі, придатні для транспортування, герметично упаковуватися у поліетиленову плівку високої щільності (HDPE) товщиною не менше 200 мкм та маркуватися.
- Пошкодження матеріалу не допускається (зокрема ламання, розпилювання, різання, свердління тощо).
- Власника об'єкта та мешканців будівлі необхідно завчасно поінформувати про наявність небезпечних матеріалів на об'єкті, заплановані роботи з їх видалення та відповідні заходи захисту.
- Подальші інструкції, зокрема щодо транспортування та утилізації, наведені в Плані управління і видалення азбесту (AMRP).

Азбестоцементні листи як покриття вентиляційних шахт на горіщному перекритті

Важлива примітка:

Підтвердження наявності азбестовмісних матеріалів (АВМ) є обов'язковим перед початком будівельних робіт для детального визначення процесу їх видалення. Водночас, з огляду на значне забруднення горіщного перекриття пташиним послідом (див. відповідний розділ цього

звіту), у будь-якому випадку необхідне застосування заходів індивідуального захисту, а також захист інших приміщень будівлі. Таким чином, заходи захисту під час демонтажу азбестоцементних листів на горищі матимуть мінімальний вплив на вартість будівельних робіт.

Оцінка ризиків АВМ у наявному стані:

З огляду на характеристики АВМ (низький рівень руйнування, розташування у зоні з обмеженим доступом, міцно зв'язані азбестові волокна тощо), ризики викиду волокон у повітря та впливу на довкілля і здоров'я людей оцінюються як низькі.

Рівень ризику під час виконання робіт з демонтажу АВМ:

Азбестоцементні листи можуть бути демонтовані лише руйнівним способом. У зв'язку з цим необхідне забезпечення належного захисту довкілля та здоров'я людей.

Оцінка ризиків:

Азбест після демонтажу вважається небезпечним матеріалом. За умови належного застосування заходів пом'якшення впливів рівень ризику оцінюється як низький.

Заходи з пом'якшення впливів:

- Видалення азбестовмісних матеріалів (АВМ) повинно здійснюватися підготовленим і компетентним персоналом відповідно до процедур, затверджених УФСІ, та вимог Плану управління і видалення азбесту (Asbestos Management and Removal Plan, AMRP).
- Під час виконання робіт з демонтажу необхідно використовувати належні засоби індивідуального захисту (ЗІЗ), зокрема: маски класу FFP3, одноразові захисні комбінезони, захисне взуття, каски, рукавиці тощо.
- Горищне перекриття має бути повністю відокремлене від інших приміщень будівлі на період виконання робіт з демонтажу та очищення.
- У процесі демонтажу азбестовмісні матеріали повинні зволожуватися.
- Демонтовані листи необхідно збирати у штабелі, придатні для транспортування, герметично упаковувати у поліетиленову плівку високої щільності (HDPE) товщиною не менше 200 мкм та маркувати.
- Пошкодження матеріалу не допускається (зокрема ламання, розпилювання, різання, свердління тощо).
- Власника об'єкта та мешканців будівлі необхідно завчасно поінформувати про наявність небезпечних матеріалів на об'єкті, заплановані роботи з їх видалення та відповідні заходи захисту.
- Подальші інструкції, зокрема щодо транспортування та утилізації, наведені в Плані управління і видалення азбесту (AMRP).

Бітумне покриття з вмістом азбесту для ізоляції труб опалення на горищному перекритті:

Оцінка ризиків та заходи з пом'якшення впливів є ідентичними тим, що застосовуються до інших азбестовмісних матеріалів (АВМ) на горищному перекритті.

Бітумний матеріал з вмістом азбесту як гідроізоляція на покрівлі

Важлива примітка:

Рекомендується підтвердити наявність азбестовмісних матеріалів (АВМ) перед початком будівельних робіт з метою детального визначення процесу їх видалення. У разі підтвердження вмісту азбесту демонтаж має здійснюватися під постійним наглядом спеціаліста з ЕСОБВ для забезпечення відсутності викидів азбестових волокон у повітря під час виконання робіт.

Оцінка ризиків АВМ у наявному стані:

З огляду на характеристики АВМ (низький рівень руйнування, розташування у зоні з обмеженим доступом, міцно зв'язані азбестові волокна тощо), ризики викиду волокон у повітря та впливу на довкілля і здоров'я людей оцінюються як низькі.

Рівень ризику під час виконання робіт з демонтажу АВМ:

Азбестовмісний матеріал може бути видалений лише руйнівним способом. У зв'язку з цим необхідне забезпечення належного захисту довкілля та здоров'я людей.

Оцінка ризиків:

Азбест після демонтажу вважається небезпечним матеріалом. За умови належного застосування заходів пом'якшення впливів рівень ризику оцінюється як низький.

Заходи з пом'якшення впливів:

- Видалення азбестовмісних матеріалів (АВМ) повинно здійснюватися підготовленим і компетентним персоналом відповідно до процедур, затверджених УФСІ, та вимог Плану управління і видалення азбесту (Asbestos Management and Removal Plan, AMRP).
- Під час виконання робіт з демонтажу необхідно використовувати належні засоби індивідуального захисту (ЗІЗ), зокрема: маски класу FFP3, одноразові захисні комбінезони, захисне взуття, каски, рукавиці тощо.
- У процесі демонтажу азбестовмісні матеріали повинні зволожуватися, а утворення пилу — мінімізуватися.
- Роботи з демонтажу мають здійснюватися під постійним наглядом спеціаліста з ЕСОБВ.
- Демонтовані матеріали необхідно негайно зібрати, упакувати та герметично запакувати у пакети з поліетилену високої щільності (HDPE) товщиною не менше 200 мкм та промаркувати.
- Власника об'єкта та мешканців будівлі необхідно завчасно поінформувати про наявність небезпечних матеріалів на об'єкті, заплановані роботи з їх видалення та відповідні заходи захисту.
- Подальші інструкції, зокрема щодо транспортування та утилізації, наведені в Плані управління і видалення азбесту (AMRP).

3.1.1.2 Роботи з видалення азбесту в тендерній документації

Заходи з видалення азбестовмісних матеріалів (АВМ) мають бути чітко визначені в тендерній документації та відображені в договорі на виконання робіт з метою

зобов'язання підрядної організації здійснювати роботи з видалення АВМ відповідно до Найкращих галузевих практик (Best Industry Practices, НМП) та вимог національного законодавства.

Ключові питання, які мають бути відображені в тендерній документації:

(1) Вимоги до підрядника — обсяг робіт

У розділі ЕСОБВ або в окремому розділі мають бути наведені загальні вимоги щодо поводження з небезпечними матеріалами / виконання робіт з видалення АВМ. Повинно бути чітко зазначено, що будь-яке використання азбестовмісних матеріалів заборонене, а зменшення або усунення будь-якої наявності АВМ, виявленої або встановленої на подальших етапах реалізації проекту, має здійснюватися відповідно до вимог національного законодавства або НМП (залежно від того, які вимоги є більш жорсткими).

У цьому розділі також має бути визначено рівень деталізації документів і планів управління, яких замовник або власник об'єкта очікує від підрядника, а також вимоги до нагляду і моніторингу, звітності та інших результатів (deliverables), що підлягають підготовці та поданню підрядником (вимоги ПЕСМ).

У цьому контексті рекомендується, щоб підрядник розробив План виконання робіт з видалення азбесту (Asbestos Removal Plan of Work, ПРВА), який може ґрунтуватися на об'єктному Плані управління азбестом.

(2) Кошторисні позиції

Рекомендується передбачити в кошторисі окрему позицію/послугу «Роботи з видалення азбесту» та розподілити основні компоненти робіт на кілька окремих рядків. Чим детальніше будуть визначені вимоги, тим точнішими будуть розрахунки вартості та подані пропозиції.

Наприклад: демонтаж і утилізація азбестоцементних труб (пог. м), очищення поверхонь, забруднених азбестовим пилом (м²), видалення подрібнених азбестовмісних матеріалів (тонни).

(3) Графік виконання робіт

Включення вимоги щодо визначення строків виконання робіт з видалення АВМ у загальному графіку реалізації проекту допоможе підряднику краще зрозуміти та точно спланувати будівельні роботи, з урахуванням того, що до завершення робіт з видалення АВМ будь-які інші будівельні роботи в межах забруднених приміщень або зон не можуть бути розпочаті.

(4) Кваліфікаційні вимоги

Доцільно передбачити в тендерній документації кваліфікаційні вимоги, які зобов'язують учасників надати підтвердження виконання проектів з видалення азбесту з аналогічним обсягом робіт, а також докази проходження персоналом відповідного навчання/наявності сертифікатів для роботи з АВМ.

Водночас висування жорстких кваліфікаційних вимог може призвести до низького рівня зацікавленості з боку потенційних учасників і створити ризик повторного проведення тендеру, оскільки на сьогодні лише обмежена кількість компаній в Україні може надати підтвердження виконання аналогічних робіт. При цьому чинне законодавство не передбачає обов'язкової сертифікації, а наявність ліцензії на виконання робіт з видалення азбесту (етап демонтажу) чітко не врегульована.

Крім того, рекомендується провести передтендерну зустріч з усіма потенційними учасниками для детального обговорення обсягу робіт з видалення АВМ та технічних вимог, які мають бути враховані у їхніх тендерних пропозиціях.

3.1.1.3 Правила та вимоги щодо поводження з азбестовмісними матеріалами (АВМ)

Під час видалення застарілих азбестовмісних виробів критично важливо забезпечити підготовку Плану виконання робіт з видалення азбесту ПВРВА (Asbestos Removal Plan of Work, ПРВА). Такий план забезпечує професійне та безпечне поводження з небезпечними матеріалами відповідно до наявних Найкращих галузевих практик (НГП)(Best Industry Practices).

Азбестовмісні матеріали (АВМ) підлягають суворо регламентованим процедурам поводження з небезпечними відходами. Такі матеріали можуть включати, зокрема: азбестоцемент, азбестовмісні фланці, відходи з міцно зв'язаним азбестом з об'ємною густиною понад 1 000 кг/м³, відходи зі слабо зв'язаним (подрібненим) азбестом з об'ємною густиною менше 1 000 кг/м³ тощо.

Під час демонтажу АВМ повинні оброблятися відповідним чином, а також ретельно зберігатися, транспортуватися та утилізуватися на санкціонованому полігоні. План виконання робіт з видалення азбесту (ПВРВА) має детально описувати весь процес, включно з нормативно-правовою базою, покроковими процедурами поводження з АВМ, заходами з пом'якшення впливу на довкілля, громаду та персонал, процедурами моніторингу, а також підтверджувальною документацією.

Крім того, ПВРВА містить інформацію щодо інституційної структури (зокрема, відповідального наглядача, оператора полігону тощо), очікуваних обсягів АВМ, обраного методу видалення азбесту та процедурної концепції реалізації робіт з видалення АВМ.

ПВРВА повинен включати, але не обмежуватися, такою інформацією:

- застосований метод видалення азбесту;
- зони, що підлягають створенню;
- матеріали, які використовуються для інкапсуляції;
- передбачене обладнання та характеристики фільтрів;
- розташування шлюзів та обладнання для витяжної вентиляції (за потреби);
- логістику системи відведення повітря (за потреби);
- розміщення забору свіжого повітря та схему повітряних потоків (за потреби);
- процес видалення АВМ / метод очищення;
- метод поводження з відходами та обраний полігон;
- графік виконання робіт та процедуру перевірки.

3.1.2 Ртутні лампи та лампи, що містять ПХБ

Під час виїзних обстежень консультантом було здійснено огляд існуючих систем освітлення відповідної будівлі. З метою отримання узагальненої інформації із зазначенням точної кількості ламп/світильників, що підлягатимуть заміні на LED-освітлення, консультант продовжить роботу спільно з проєктувальником та операторами будівлі.

Оператори будівлі, як правило, мають укладені договори зі спеціалізованими компаніями на збирання ртутовмісних ламп та їх подальшу утилізацію (переробку).

Водночас додаткові рекомендації щодо належного та професійного зберігання і поводження з такими небезпечними матеріалами будуть розроблені та відображені в Плані екологічного та соціального управління (ПЕСМ).

3.1.3 Інші критичні матеріали — пташиний послід

Під час виїзного обстеження на горищному перекритті було виявлено пташиний послід у значних обсягах.

Об'єкт	Матеріал / опис	Результати візуального огляду або лабораторного аналізу	Фотодокументація
Гуртожиток у місті Стрий / Горищне перекриття	Пташиний послід	Стан: По всій площі горищного перекриття. На теплоізоляційному матеріалі, у повітроводах та на елементах покрівельних конструкцій. Візуальний огляд: Підтверджено наявність пташиного посліду. Лабораторний аналіз: Не потребується.	

Пташиний послід у значних кількостях наявний по всій площі горищного перекриття. Під час вдихання цей матеріал може спричинити інфекційні захворювання легень, які проявляються через 3–17 днів після потрапляння грибкових спор в організм. Симптоми можуть включати підвищення температури тіла, кашель, втому, головний біль та біль у грудях.

Оцінка ризиків:

Хоча пташиний послід не є канцерогенним, він може спричинити серйозні проблеми зі здоров'ям працівників. Застосування заходів пом'якшення впливів, зокрема використання засобів індивідуального захисту (маски, захисний одяг тощо), суттєво знижує негативний вплив, тому рівень ризику може бути оцінений як низький.

Заходи з пом'якшення впливів:

- Використання масок класу FFP3 та одноразових захисних комбінезонів під час виконання робіт з очищення;
- Проведення робіт з очищення одночасно з видаленням азбестовмісних матеріалів (АВМ) на горіщному перекритті;
- Детальні вимоги та процедури наведені в Проєкті Плану управління азбестом (ПУАВМ).

3.2 Соціальне обстеження

3.2.1 Опис оточення підпроєкту

Гуртожиток Стрийського вищого художнього професійного училища розташований на околиці міста. Під'їзд до будівлі здійснюється безпосередньо з вулиці Болахівської, яка має асфальтоване покриття, пішохідні тротуари та забезпечує зручне транспортне сполучення. Об'єкт є доступним як для приватного, так і для комерційного транспорту.

У радіусі 200 м від гуртожитку розташовані:

- зупинки громадського транспорту на вулиці Болахівській;
- приватна житлова забудова та малоповерхові багатоквартирні будинки;
- продуктові магазини та торговельні заклади;
- навчальний корпус Стрийського вищого художнього професійного коледжу;
- навчально-виробничі майстерні коледжу;
- аптеки та медичні кабінети (у пішій доступності);
- об'єкти побутового обслуговування;
- невеликі парки та зелені зони, що прилягають до будівлі.

Зазначені об'єкти формують житлову, освітню та комерційну зони міста, зручно розташовані для студентів, працівників закладу освіти та мешканців гуртожитку (внутрішньо переміщених осіб).

Магазини, аптеки, заклади харчування, медичні установи та зелені зони знаходяться у пішій доступності.

Заходи з обмеження потенційного впливу на мешканців прилеглої території та інші чутливі об'єкти, зокрема щодо шуму та утворення пилу, наведені в Таблиці 7.

3.2.2 Соціальний базовий стан

Мешканцями будівлі є особи різного віку, переважно студенти та внутрішньо переміщені особи.

Огляд структури заселення будівлі:

Показник (дані станом на грудень 2025 року)	Одиниці виміру	Значення
Загальна кількість житлових кімнат у будівлі	No	128
Загальна кількість мешканців у будівлі (орієнтовно)	Осіб	209
Вікова група мешканців:		
Старші за 75 років	Осіб	10
від 60 до 75 років	Осіб	23
від 18 до 60 років	Осіб	20
<i>жінки</i>	Осіб	153
<i>чоловіки</i>	Осіб	56
Підлітки та діти віком до 18 років	Осіб	156

У підвальному приміщенні будівлі облаштоване укриття, рекомендоване для використання як найпростіше укриття для мешканців будівлі відповідно до вимог Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Ліфт у будівлі відсутній.

Приміщення загального користування розташовані на кожному поверсі та включають: санвузли, душові, кухню та пральню.

Під час виконання робіт з реконструкції будівля залишатиметься повністю заселеною та функціонуватиме в штатному режимі.

Скринінгова перевірна таблиця для виявлення потенційних соціальних ризиків та впливів субпроекту (СП)

Потенційні соціальні впливи	Так	Ні	Надайте пояснення для обґрунтування відповіді
1. Чи передбачається фінансування нового будівництва?		X	
2. Чи передбачається ремонт/реконструкція існуючого об'єкта?	X		
3. Чи наявне у будівлі протиракетне або бомбосховище?	X		У будівлі

Потенційні соціальні впливи	Так	Ні	Надайте пояснення для обґрунтування відповіді
4. Чи передбачається будівництво або реконструкція протиракетного чи бомбосховища?		X	
5. Яка відстань до протиракетного або бомбосховища (якщо воно наявне або планується до будівництва/реконструкції)?			У будівлі
6. Чи потребує субпроект впровадження заходів щодо забезпечення інклюзивного доступу?	X		Особи похилого віку та забезпечення безбар'єрного доступу до першого поверху.
7. Чи може субпроект спричинити будь-яке постійне пошкодження або втрату житла, іншого майна чи ресурсів?		X	
8. Чи є земельна ділянка, обрана для виконання робіт, вільною від обтяжень та чи перебуває вона у державній /публічній /комунальній власності?	X		
9. Чи передбачає реалізація субпроекту вилучення приватних земельних ділянок?		X	
10. Чи призведе реалізація субпроекту до обмеження доступу для користувачів громадського транспорту / пішоходів / суб'єктів підприємницької та торговельної діяльності?		X	
11. Чи передбачено місце для складування матеріалів та під'їзні шляхи для транспорту під час виконання будівельних робіт?	X		Наявність прилеглої території забезпечує можливість облаштування майданчиків для зберігання будівельних відходів.
12. Чи є на ділянці, підготовленій для реалізації субпроекту, особи без правовстановлюючих документів, які проживають або здійснюють господарську діяльність?		X	
13. Чи очікуються будь-які тимчасові впливи?	X		Типові будівельні роботи — для мешканців будівлі та прилеглих територій.
14. Чи існує ймовірність тимчасового відселення, припинення діяльності бізнесу, комерційної чи іншої діяльності, що забезпечує засоби до існування, під час проведення будівельних робіт?		X	Доступ до будівлі залишається без змін.
15. Чи потребують будівельні роботи тимчасового або постійного фізичного		X	

Потенційні соціальні впливи	Так	Ні	Надайте пояснення для обґрунтування відповіді
переміщення людей?			
16. Чи передбачає субпроект переселення будь-яких осіб? Якщо так, надайте пояснення.		X	
17. Чи передбачається втрата або пошкодження сільськогосподарських земель, посівів, дерев?		X	
18. Чи призведе реалізація заходів субпроекту до втрати доходів або засобів до існування для будь-кого?		X	
19. Чи втратить населення постійно або тимчасово доступ до засобів виробництва, послуг або природних ресурсів?		X	
20. Чи призведе реалізація проекту до втрати робочих місць?		X	
21. Чи спричинить проект значну міграцію робочої сили внаслідок нового будівництва?		X	
22. Чи потребуватимуть нові будівельні роботи залучення додаткової або кваліфікованої робочої сили з-за меж місцевої громади?		X	
23. Чи спричинять роботи в межах субпроекту / будівельні роботи порушення або незручності для місцевої громади?		X	
24. Чи може будівництво нових будівель, дренажних систем, ліній електропередач спричинити пошкодження громадських будівель/ресурсів/сусідніх будинків, колодязів, земельних ділянок, місць поховань, дитячих майданчиків, шкіл тощо?		X	
25. Чи спричинить субпроект скорочення чисельності робочої сили в місцевій громаді?		X	
26. Чи може субпроект призвести до непередбачених наслідків, таких як аварії або пошкодження прилеглих будівель?	X		Застосовується для стандартних будівельних робіт.
27. Чи є вразливі групи населення, які можуть зазнати негативного впливу внаслідок реалізації заходів субпроекту (включно з корінними народами)?	X		Особи похилого віку, які проживають у будівлі.
28. Чи надходили звернення або скарги від місцевих мешканців чи неурядових організацій щодо функціонування об'єкта? Якщо відповідь «так», чи будуть кошти субпроекту використані для реагування на такі звернення?		X	

3.2.3 Соціальне управління та заходи з пом'якшення впливів

Соціальне управління та заходи з пом'якшення потенційних негативних впливів враховують такі ключові аспекти:

- будівельні роботи та їх потенційний вплив на мешканців будівлі і прилеглі об'єкти;
- залучення заінтересованих сторін та комунікацію/координацію з адміністрацією будівлі та мешканцями.
- **Щодо будівельних робіт**

У процесі підготовки та управління будівельними роботами передбачаються спеціальні заходи, що виходять за межі стандартних вимог з охорони праці та техніки безпеки (OHS) у будівництві. Безбар'єрний доступ до будівлі, а також до приміщень лабораторії, має бути забезпечений постійно:

- безперешкодний доступ до будівлі повинен бути гарантований упродовж усього періоду виконання робіт;
- рихтування мають забезпечувати безперервну експлуатацію пішохідних шляхів навколо будівлі (наприклад, улаштування захисних «тунелів» або чітко позначених і огорожених обхідних маршрутів);
- виконання шумних робіт (зокрема свердління фасадів) повинно ретельно погоджуватися з адміністрацією будівлі та окремими мешканцями;
- інфраструктура будівельного майданчика, яку забезпечує підрядник, має включати всі необхідні комунально-побутові умови (туалети, умивальні, кімнати відпочинку тощо);
- з огляду на проживання у будівлі дітей та немовлят, необхідно приділити особливу увагу питанням комунікації та взаємодії між будівельним персоналом і мешканцями; мають бути встановлені чіткі правила комунікації;
- керівник будівельних робіт (виконроб/менеджер майданчика) повинен постійно перебувати на об'єкті та бути доступним для прийому звернень і скарг;
- інші відповідні заходи.

Додаткові заходи детально описані в Плані екологічного та соціального менеджменту (ПЕСМ).

- **Залучення заінтересованих сторін**

Залучення заінтересованих сторін та розкриття інформації здійснюються відповідно до Плану залучення заінтересованих сторін (ПЗЗС), який визначає процедури комунікації з постраждалими та зацікавленими сторонами і забезпечує прозоре надання інформації, пов'язаної з проектом.

Усі соціальні аспекти, пов'язані з будівельною діяльністю, відображені в Плані управління будівельними роботами, який визначає конкретні заходи, процедури та відповідальність для забезпечення виконання робіт відповідно до чинних екологічних, соціальних та професійних стандартів.

Залучення заінтересованих сторін є особливо важливим для цього субпроекту, оскільки будівля та всі її приміщення залишатимуться в експлуатації, а всі мешканці — присутніми під час виконання будівельних робіт. Необхідна тісна комунікація та координація між підрядною організацією, адміністрацією будівлі та користувачами кімнат/квартир.

Механізми розгляду звернень і скарг повинні передбачати наявність контактних осіб безпосередньо на будівельному майданчику.

4 Нормативно-правова база

У цьому розділі наведено огляд законодавства та стандартів, що застосовуються в Україні та визначають мінімальні вимоги для реалізації проєкту. Водночас ці вимоги доповнюються Найкращими галузевими практиками (НГП) у межах стандартів KfW.

4.1 Нормативно-правова база щодо поводження з небезпечними матеріалами

Закон України «Про систему громадського здоров'я», який набрав чинності у жовтні 2023 року, забороняє використання азбесту та азбестовмісних матеріалів в Україні під час виконання робіт з реконструкції та нового будівництва. Азбестовмісні матеріали, виявлені під час реконструкції та ремонтних робіт, підлягають обов'язковому видаленню та поводженню з ними як з небезпечними відходами.

Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29 грудня 2022 року № 1013 «Про затвердження Державних санітарних норм і правил «Про безпеку та захист працівників від шкідливого впливу азбесту та матеріалів і виробів, що містять азбест»» доповнює заборону на використання азбесту та встановлює правила мінімізації ризиків, пов'язаних із негативним впливом азбесту на здоров'я працівників, у всіх видах трудової діяльності, під час яких працівники зазнають або можуть зазнавати впливу азбестового пилу від матеріалів і виробів, що містять азбест.

Зазначені Державні санітарні норми і правила встановлюють вимоги щодо захисту працівників від шкідливого впливу азбесту на робочих місцях. Виробництво та використання азбесту забороняються, за винятком діяльності, пов'язаної з видаленням азбестовмісних матеріалів. Документ також містить визначення ключових термінів, зокрема «азбест», «азбестове волокно» та «азбестовмісний пил».

Дотримання зазначених норм є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з азбестом. Норми застосовуються під час реконструкції, ремонту, демонтажу та видалення будівель і конструкцій, що містять азбестовмісні матеріали, та встановлюють ключові вимоги, зокрема, але не обмежуючись такими:

- проведення оцінки ризиків з метою визначення впливу азбесту на працівників, при цьому рівень впливу азбесту на робочих місцях не повинен перевищувати встановлені гранично допустимі значення;
- розроблення плану управління азбестом з метою забезпечення належного контролю та запобігання ризикам, пов'язаним з азбестом;
- впровадження технічних та організаційних заходів для зниження впливу азбесту; проходження працівниками, які зазнають впливу азбесту, регулярних медичних оглядів; розміщення підприємств, що працюють з азбестом, поза межами житлової забудови та оснащення їх системами аспірації та очищення повітря;

- пакування азбесту та азбестовмісних матеріалів у герметичну тару та їх транспортування з дотриманням відповідних умов;
- мінімізація часу безпосереднього контакту працівників з азбестом шляхом механізації та автоматизації виробничих процесів;
- герметизація обладнання, яке може виділяти азбестовий пил у повітря, та підключення такого обладнання до систем аспірації;
- регулярне проведення вимірювань концентрацій азбесту в повітрі та забезпечення працівників засобами індивідуального захисту;
- маркування зон з підвищеною концентрацією азбестового пилу попереджувальними знаками;
- забезпечення працівників окремими приміщеннями для відпочинку та приймання їжі;
- проведення регулярних медичних оглядів працівників, зайнятих у роботах з азбестом;
- вимірювання температури, вологості та швидкості руху повітря з метою контролю мікроклімату у приміщеннях;
- тощо.

Зазначені санітарні норми забезпечують комплексний підхід до захисту працівників від шкідливого впливу азбесту, що включає технічні, організаційні та медичні заходи.

4.1.1 Законодавство щодо поводження з небезпечними матеріалами та видалення азбестовмісних матеріалів

Закон України «Про систему громадського здоров'я», який набрав чинності у жовтні 2023 року, забороняє використання азбесту та азбестовмісних матеріалів в Україні під час реконструкції та нового будівництва. Азбестовмісні матеріали, виявлені під час реконструкції та ремонтних робіт, підлягають обов'язковому демонтажу та утилізації як небезпечні відходи.

Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 1013 «Про затвердження Державних санітарних норм і правил «Безпека та захист працівників від шкідливого впливу азбесту та матеріалів і виробів, що містять азбест»» доповнює заборону на використання азбесту та встановлює правила мінімізації ризиків, пов'язаних із негативним впливом азбесту на здоров'я працівників у всіх видах трудової діяльності, де працівники піддаються або можуть піддаватися впливу азбестового пилу від матеріалів і виробів, що містять азбест.

Зазначені Державні санітарні норми і правила визначають вимоги щодо захисту працівників від шкідливого впливу азбесту на робочих місцях. Виробництво та використання азбесту заборонені, за винятком робіт, пов'язаних із демонтажем азбестовмісних матеріалів (АВМ). У документі визначені ключові терміни, зокрема «азбест», «азбестове волокно» та «азбестовмісний пил».

Дотримання цих норм є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана з азбестом. Норми застосовуються до робіт з реконструкції, ремонту, демонтажу та знесення будівель, що містять АВМ, і встановлюють основні вимоги, зокрема, але не обмежуючись, такими:

- проведення оцінки ризиків для визначення впливу азбесту на працівників; рівні впливу азбесту на робочих місцях не повинні перевищувати встановлені гранично допустимі значення;
- розроблення Плану управління азбестом для забезпечення належного контролю та запобігання ризикам, пов'язаним із впливом азбесту;
- впровадження технічних та організаційних заходів з метою зменшення впливу азбесту; працівники, які зазнають впливу азбесту, повинні проходити регулярні медичні огляди; підприємства, що виконують роботи з азбестом, мають бути відокремлені від житлових зон та оснащені системами аспірації й очищення повітря;
- пакування азбесту та АВМ у герметичну тару та транспортування за належних умов;
- мінімізація часу перебування працівників у безпосередньому контакті з азбестом шляхом механізації та автоматизації процесів;
- герметизація всього обладнання, яке може призводити до виділення азбестового пилу в повітря, та підключення його до систем аспірації;
- регулярне проведення вимірювань концентрацій азбесту в повітрі та забезпечення працівників засобами індивідуального захисту;
- маркування зон із підвищеними концентраціями азбестового пилу попереджувальними знаками;
- забезпечення працівників окремими приміщеннями для відпочинку та приймання їжі;
- проведення регулярних медичних оглядів працівників, які працюють з азбестом;
- контроль параметрів мікроклімату приміщень, зокрема температури, вологості та швидкості руху повітря;
- тощо.

Зазначені санітарні норми забезпечують комплексний підхід до захисту працівників від шкідливого впливу азбесту, поєднуючи технічні, організаційні та медичні заходи.

4.2 Основне екологічне законодавство та законодавство з охорони здоров'я і безпеки праці

Передбачається, що проєкт буде спроектований, реалізований та експлуатований із дотриманням усіх застосовних вимог національного, європейського та міжнародного законодавства і конвенцій, а також відповідних вимог, політик і настанов KfW у сферах охорони праці та промислової безпеки (OHS), а також екологічного та соціального управління.

Відповідно до законодавства України, проєкт повинен відповідати чинним екологічним, трудовим, санітарно-гігієнічним та безпековим законам, нормам і правилам, що застосовуються до його діяльності на всіх етапах — проєктування, будівництва та експлуатації. Наведена нижче схема окреслює основні застосовні закони та нормативно-правові акти, які можуть бути доповнені або оновлені іншими нормативними документами та будівельними нормами залежно від остаточної проєктної документації, а також внутрішніх програм і інструкцій.

Опис відповідного законодавства ЄС та національного законодавства у сфері охорони довкілля та охорони праці і безпеки (OHS) наведено в Таблиці 4.

Таблиця 4. Законодавство ЄС та національне законодавство у сфері охорони довкілля та охорони праці і безпеки (OHS)

GOVERNED LEGISLATION	IN COMPLIANCE WITH
<p>✓ MAIN UKRAINIAN ENVIRONMENTAL REGULATIONS</p> <ul style="list-style-type: none">▪ The Law of Ukraine “On Planning and Development of Territories”;▪ The Law “On Regulation of City Planning Activity”;▪ Law of Ukraine “On the Protection of the Cultural Heritage”;▪ The Law of Ukraine “On Environmental Protection”;▪ The Law “On Atmospheric Air Protection”;▪ The Law of Ukraine “On Sanitary and Epidemiological Well-Being of the Population”;▪ The Law of Ukraine “On Housing and Communal Services”;▪ The Law “On Waste Management”;▪ The Law “On Public Health System”▪ Land Code of Ukraine;▪ The Order of the Ministry of Health “On approval of the State Sanitary Norms and Rules “On the safety and protection of workers from the harmful effects of asbestos and materials and products containing asbestos”▪ The Order of the Ministry of Health “State Sanitary Norms and Rules for Maintenance of Populated Areas”;▪ DBN A.2.2-3-2014 “Composition and Content of the Design Documentation for Construction”;▪ DBN A.2.2-1-2021 “Structure and Contents of Environmental Impact Assessment (OVNS) Materials in Designing and Constructing Industrial Enterprises, Buildings, and Facilities. Basic Principles of Design”▪ DBN B.1.1-31:2013 “The Protection of territories, buildings and structures from noise”;▪ DBN B.2.2-12:2019 “Planning and development of territories”;	<p>✓ MAIN EU ENVIRONMENTAL REGULATIONS</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Directive 2004/35/EC - on environmental liability concerning the prevention and remedying of environmental damage;▪ Directive 94/62/EC - packaging of waste;▪ Directive 2011/92/EU - Environmental impact assessment of the effects of certain public and private projects on the environment;▪ Directive 2003/4/EC - on public access to environmental information;▪ Directive 2008/98/EC - Waste Framework Directive;▪ Regulation (EC) No 1272/2008 of the European Parliament and the Council on the classification, labelling and packaging of substances and mixtures (GHS Rev. 8)▪ Directive 2023/2668 on the protection of workers from the risks related to exposure to asbestos at work▪ TRGS 519 Asbestos: Demolition, renovation or maintenance (German Technical Regulation for Hazardous Substances) Version: January 2007/2014, Revised March 2007/March 2022. ,▪ Practical guidelines on information and training of workers involved in asbestos abatement or maintenance activities, European Union, 2012.▪ Guidelines for the waste audits before demolition and renovation works of buildings, EU Construction and Demolition Waste Management, May 2018
<p>✓ MAIN UKRAINIAN OHS REGULATIONS</p> <ul style="list-style-type: none">▪ The Labour Code of Ukraine;▪ The Code of Civil Defense of Ukraine;▪ Law “On Labour Protection”;▪ Law “On Compulsory State Social Insurance”;▪ Law “On the Fundamentals of the Legislation on Health Care”;▪ The Law “On Public Health System”▪ The Law “On High-Risk Facilities”;▪ The Law “On Technical Regulations and Conformity Assessment”;▪ DBN B.1.2-9-2021 «Basic requirements to buildings and structures. Safety operation»;▪ DBN A.3.2-2-2009 “Labor protection and industrial safety in construction”;▪ DBN A.3.1-5 -2016 “Organization of construction production”;▪ DBN B.1.2-12-2008 “Construction under conditions of condensed building. Safety Requirements»;▪ DBN A.3.2-2-2009 “Labor protection and industrial safety in construction. Basic Provisions»;▪ Order of the Ministry of Health of Ukraine “On safety and protection of workers against harmful effects of asbestos and asbestos-containing materials”	<p>✓ MAIN EU OHS REGULATIONS</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Directive 89/391 - OSH “Framework Directive”, concerning the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work (European Council, 1989a);▪ Directive 2009/104/EC – concerning the minimum safety and health requirements for the use of work equipment by workers at work (European Parliament & European Council, 2009);▪ Regulation (EU) No 305/2011 - construction products;▪ Directive 2009/148/EC - exposure to asbestos at work.

5 Оцінка екологічних та соціальних впливів, пов'язаних з реалізацією проєкту

5.1 Оцінка ризиків, пов'язаних з АВМ

Було проведено екологічний скринінг з метою виявлення потенційної наявності небезпечних матеріалів у межах зон реалізації субпроєкту, що свідчить про необхідність їх подальшого врахування на етапі проєктування. Додаткові відомості щодо екологічного обстеження та його результатів наведені у Розділі 0.

Потенційні ризики, пов'язані з недостатньою координацією проєктних та будівельних рішень, включають:

- неконтрольоване впровадження заходів може призвести до забруднення «чистих» зон азбестовими волокнами, що, у свою чергу, збільшить вартість реалізації та спричинить затримки;
- проєктні рішення або робочі процеси щодо поводження з азбестовмісними матеріалами (АВМ) чи вже забрудненими зонами можуть не відповідати міжнародним стандартам;
- зупинення субпроєкту під час виконання будівельних робіт і, як наслідок, виникнення затримок;
- збільшення вартості реалізації внаслідок забруднення «чистих» зон;
- неналежне поводження з АВМ зазвичай призводить до значного негативного екологічного та соціального впливу;
- недотримання національних та міжнародних правил охорони праці;
- репутаційні ризики для всіх основних заінтересованих сторін;
- подальше поширення забруднення на «чисті» зони та негативний вплив на здоров'я осіб, не залучених до будівельних робіт, тобто таких, що не мають відповідного захисту;
- ризики для працівників підрядної організації у разі невикористання засобів індивідуального захисту та відсутності досвідченого нагляду; працівники та керівництво підрядника повинні пройти відповідне навчання;
- розсипання пилу АВМ у «чистих» зонах під час транспортування або неналежне поводження на полігоні може призвести до забруднення територій, не пов'язаних безпосередньо з майданчиком реалізації субпроєкту.

5.2 Загальні екологічні та впливи на охорону праці та безпеку (OHS), пов'язані з будівельними роботами

Значна частина впливів пов'язана з будівельною діяльністю та, як очікується, виникатиме виключно на етапі будівництва. Натомість етапи планування, проєктування та експлуатації залишаються незатронутими. Відповідно, усі

потенційні екологічні та соціальні впливи і порушення були оцінені та включені до цих підрозділів на етапі будівництва.

Можливі впливи, наведені нижче, зазвичай зменшуються шляхом застосування будівельних стандартів під час реалізації, планування та координації заходів з охорони праці та безпеки, а також використання інструментів управління будівництвом. Для попередньої оцінки вважалося, що всі машини та обладнання на будівельних майданчиках повинні бути затверджені та придатні для виконання відповідних будівельних робіт.

Пил та викиди відпрацьованих газів	<p>Під час будівництва проєкт генеруватиме середню або високу кількість пилу на будівельному майданчику та в його околицях (залежно від технічних параметрів труб і обсягів робіт). Це може бути спричинено проведенням земляних робіт і робіт з вирівнювання, а також перебуванням важких вантажних автомобілів на будівельному майданчику.</p> <p>Забруднення пилом, ймовірно, виникатиме під час робіт з реабілітації огорожувальних конструкцій будівлі, земляних робіт (за наявності таких у зоні навколо периметра будівлі), а також під час завантаження та транспортування матеріалів і будівельних відходів.</p> <p>Для зменшення утворення пилу може бути достатнім використання вантажних автомобілів з малою вантажопідйомністю для всіх зон будівництва (де це можливо).</p> <p>Транспортні засоби для доставки будівельних матеріалів на майданчик і вивезення з нього будівельних відходів збільшуватимуть викиди CO₂ та NO_x. Водночас очікується, що кількість вантажних автомобілів буде незначною.</p>
Забруднення відходами	<p>Під час етапу будівництва проєкту, ймовірно, утворюватиметься певна кількість твердих відходів демонтажу. Такі відходи будуть/можуть включати бетон, сталь, залізо, чавун, вироби, що містять азбест, тощо, які мають бути детально описані у Плані управління відходами (як в окремому документі або як частина проєктної документації).</p>
Шумове забруднення	<p>Під час будівництва ймовірно підвищення рівня шуму через присутність працівників, роботу обладнання та рух вантажних автомобілів, що перевозять будівельні матеріали та тверді відходи.</p> <p>За відсутності належного контролю це становитиме суттєве джерело шумового забруднення та створюватиме перешкоди для мешканців прилеглих будівель, господарської діяльності та населення загалом.</p>
Впливи на охорону праці, безпеку та охорону об'єкта	<p>Ризики для працівників, залучених до проєкту, є численними та складними, особливо ризики з охорони праці та безпеки (OHS), пов'язані з фізичним, хімічним, біологічним впливом, а також із соціальним захистом. Працівники можуть зазнавати впливу різних виробничих небезпек, таких як нещасні випадки внаслідок падінь,</p>

	<p>вплив забруднювальних речовин (наприклад, хімічних, фізичних), що можуть спричиняти професійні захворювання, робота без належних засобів індивідуального захисту (ЗІЗ), без відповідного навчання, належного оформлення залучення, недбалість роботодавця тощо.</p> <p>Уникнення цих ризиків може бути забезпечене шляхом належного застосування відповідного трудового законодавства у сфері охорони праці, безпеки та соціального захисту працівників, що належним чином викладено в документі «Процедури управління трудовими ресурсами» (або аналогічному).</p> <p>Рекомендується здійснювати постійний моніторинг умов праці, наданих ЗІЗ тощо в межах робочої зони.</p> <p>Ризики для громади, пов'язані з проектом, є різноманітними та складними. Ризики для здоров'я, безпеки та захищеності громади переважно пов'язані з фізичними, хімічними та біологічними впливами, яких проєкт може зазнавати у повсякденному житті прилеглої території.</p> <p>Найбільш значущі впливи на здоров'я та безпеку громади на етапі будівництва спричиняються:</p> <ul style="list-style-type: none">• загальним збільшенням інтенсивності руху транспорту в зоні будівництва;• рухом будівельних транспортних засобів на майданчику та в його околицях;• потенційною зміною схем руху транспорту та пошкодженням дорожнього покриття;• забрудненням, пилом (під час реконструкції фасадів та ремонту покрівлі) та, зокрема, шумом;• потенційними перебоями в наданні комунальних послуг та будівельними роботами загалом. <p>Цих ризиків можна уникнути шляхом застосування відповідних місцевих нормативних вимог щодо безпеки громади.</p>
--	--

Описані вище впливи вважаються негативними, їх масштаб коливається від низького до значного, вони мають короткостроковий характер та обмежену зону впливу. Водночас їхній масштаб може бути знижений до незначного рівня шляхом застосування сучасних будівельних технологій та відповідних заходів з пом'якшення впливів.

5.3 Впливи, пов'язані з порушеннями та змінами якості житлового середовища

Існує низка потенційних впливів, пов'язаних із впливом пилу, шуму, неприємних запахів, вібрації, штучного освітлення та подібних факторів. Ці впливи безпосередньо пов'язані з якістю соціального та житлового середовища в безпосередній близькості до будівельного майданчика та прилеглих територій.

Під час етапу будівництва шум і пил утворюватимуться внаслідок різних будівельних робіт, транспортування матеріалів, а також збільшеного руху транспортних засобів до та з будівельного майданчика і вздовж міських доріг. Такі порушення можуть спричинити дискомфорт і незадоволення серед мешканців прилеглих будинків та місцевих громад.

Закон України «Про систему громадського здоров'я» та чинні державні будівельні норми визначають допустимі рівні шуму та часові періоди виконання будівельних робіт, яких необхідно суворо дотримуватися. Підрядник зобов'язаний розробити та впровадити План управління будівельними роботами (СМР) з метою мінімізації та запобігання порушенням для мешканців і користувачів будівель.

Очікується, що інші впливи будуть зменшені шляхом застосування сучасних методів будівництва, використання передового обладнання, а також впровадження та моніторингу дотримання Плану екологічного та соціального управління (ПЕСМ), розробленого до початку будівельних робіт.

Особливу увагу слід приділяти визначеним зацікавленим сторонам та вразливим групам, як зазначено в Плані залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС), забезпечуючи своєчасне інформування про порушення, пов'язані з будівельними роботами, та підтримання безпечного, безбар'єрного доступу до об'єкта.

Впливи, пов'язані з субпроектом, оцінюються як такі, що мають середній негативний вплив на користувачів будівель та місцеві громади. Водночас їхню значущість можна знизити до низького або навіть нейтрального рівня шляхом застосування найкращих міжнародних практик та дотримання відповідних норм і вимог ЄС та національного законодавства.

5.4 Впливи, пов'язані з воєнними діями

Працівники та користувачі або відвідувачі об'єктів, залучені до або на яких впливають проекти з реконструкції та відновлення в регіонах, що постраждали внаслідок війни, стикаються зі специфічними ризиками для здоров'я та безпеки. Ці ризики виникають унаслідок наслідків збройного конфлікту, пошкодженої інфраструктури та складних умов праці в районах, які нещодавно зазнавали або можуть і надалі зазнавати атак. Нижче наведено основні потенційні впливи на здоров'я та безпеку людей:

- Нерозірвані боєприпаси (НБП) можуть становити довгострокові ризики для громад, створюючи серйозні загрози безпеці та потенційно затримуючи післявоєнні процеси відновлення.
 - Працівники зазнають значного ризику натрапити на нерозірвані боєприпаси або інші залишки війни. Такі вибухонебезпечні предмети можуть спричинити тяжкі травми або загибель у разі випадкового приведення в дію під час будівельних або демонтажних робіт.
 - Для працівників необхідне спеціальне навчання з розпізнавання та уникнення НБП, а перед безпечним початком робіт з реабілітації може виникнути потреба у

проведенні робіт з розмінування, які виконуються виключно уповноваженими фахівцями.

- Психологічні та соціальні наслідки війни можуть передаватися між поколіннями, впливаючи на дітей та онуків осіб, які безпосередньо її пережили. Підрядник та оператор об'єкта повинні враховувати це, оскільки на будівельному майданчику можуть бути присутні особи, що зазнали травматичного досвіду, і які можуть відчувати психологічний дискомфорт унаслідок загальної будівельної діяльності (наприклад, шуму, вібрації, освітлення).
- Під час атак робота аварійно-рятувальних служб (наприклад, швидкої медичної допомоги, пожежних підрозділів) може бути обмеженою або зазнавати затримок через пошкоджену інфраструктуру чи поточні безпекові загрози. У зв'язку з цим рекомендується облаштувати на будівельному майданчику пункти першої допомоги, забезпечити працівників базовою підготовкою з реагування на надзвичайні ситуації та гарантувати наявність надійних систем екстреного зв'язку для забезпечення безпеки працівників.

З огляду на ризики для здоров'я та безпеки, пов'язані з роботою в районах, що зазнають загроз, пов'язаних з воєнними діями, вкрай важливо підготувати працівників до можливих надзвичайних ситуацій, зокрема до необхідності негайного укриття у разі повітряної атаки або інших інцидентів безпеки.

Працівники та користувачі будівель повинні бути поінформовані про місця розташування найближчих укриттів і дотримуватися вказівок органів державної влади під час надзвичайних ситуацій. Це включає готовність до швидкої евакуації або перебування в укритті з метою забезпечення особистої безпеки. Відповідно, підрядник повинен розробити та впровадити комплексну концепцію безпеки.

Впливи, пов'язані з субпроектом, оцінюються як такі, що мають середній негативний вплив на працівників і користувачів будівель. Водночас їхню значущість можна знизити до низького або навіть нейтрального рівня шляхом підготовки та впровадження концепції безпеки і відповідних навчань.

5.5 Матриця оцінки ключових екологічних та соціальних впливів

Результати оцінки ключових екологічних та соціальних впливів, виявлених під час скринінгу об'єкта на предмет потенційної наявності небезпечних матеріалів, а також потенційних екологічних і соціальних питань, що можуть виникнути під час реалізації та експлуатації субпроекту, наведені в таблиці 5.

Усі виявлені впливи були проаналізовані з урахуванням їх можливого впливу на екологічну та соціальну сфери та оцінені відповідно до найкращих міжнародних практик і чинного національного законодавства.

Таблиця 5: Огляд ключових екологічних та соціальних впливів

Виявлене питання	Характер	Потенційні впливи / наслідки	Заходи з пом'якшення	Чутливість впливу	Масштаб впливу	Значущість без пом'якшення
Азбест	ЕКОЛОГІЧНІ	<ul style="list-style-type: none"> • Забруднення небезпечними речовинами; • Проблеми зі здоров'ям. 	Так	Високий	Значний (-)	Значний (-)
<i>Ртутьвмісні лампи та лампи, що містять ПХБ (у разі виявлення)</i>		<ul style="list-style-type: none"> • Забруднення небезпечними речовинами; • Проблеми зі здоров'ям. 	Так	Середній	Значний (-)	Значний (-)
Порушення, пов'язані із загальною будівельною діяльністю		<ul style="list-style-type: none"> • Шумове забруднення; • Забруднення відходами; • Світлове забруднення; • Підвищення запиленості; вплив голубиноного посліду; • Порушення дорожнього руху тощо. 	Так	Середній	Помірний (-)	Помірний (-)
Зменшення споживання енергії / підвищення ресурсоефективності		<ul style="list-style-type: none"> • Зменшення викидів CO₂; • Зменшення споживання води; • Зменшення споживання первинної енергії. 	N.A.	Середній	Помірний (+)	Помірний (+)
Азбест	СОЦІАЛЬНІ	<ul style="list-style-type: none"> • Розвиток довгострокових проблем зі здоров'ям (наприклад, онкологічних захворювань). 	Так	Високий	Значний (-)	Значний (-)

Виявлене питання	Характер	Потенційні впливи / наслідки	Заходи з пом'якшення	Чутливість впливу	Масштаб впливу	Значущість без пом'якшення
Порушення для зацікавлених сторін, на яких впливає проект		<ul style="list-style-type: none"> • Блокування безбар'єрного доступу; • Відсутність доступу до типового інформування щодо доступності інфраструктури; • Тимчасове порушення житлового та робочого середовища внаслідок будівельної діяльності тощо. • Здоров'я та безпека; • Психологічні та соціальні наслідки. 	Так	Високий	Значний (-)	Значний (-)
Ризики, пов'язані з воєнними діями		<ul style="list-style-type: none"> • 	Так	Середній	Помірний (-)	Помірний (-)
Поліпшення внутрішнього середовища будівель	СОЦІАЛЬНІ	<ul style="list-style-type: none"> • Якість повітря у приміщеннях; • Рівень комфорту завдяки стабільній температурі в приміщеннях; • Рівень комфорту завдяки покращеним умовам проживання; • Зменшення рівня шуму. 	N.A.	Середній	Помірний (+)	Помірний (+)
Позитивний імідж органів державної влади		<ul style="list-style-type: none"> • Поліпшення громадської інфраструктури; • Сприяння належному поведінню з небезпечними будівельними матеріалами; • Сприяння сортуванню відходів. 	N.A.	Середній	Помірний (+)	Помірний (+)
Нарощування потенціалу		<ul style="list-style-type: none"> • Персонал ПУВ/гуртожитку усвідомлює підвищення рівня реагування на екологічні та соціальні питання відповідно до найкращих міжнародних практик та законодавства України; • Навчання та підвищення рівня знань будівельних компаній у сфері екології, охорони праці та безпеки; 	N.A.	Середній	Незначний (+)	Незначний (+)

Виявлене питання	Характер	Потенційні впливи / наслідки	Заходи з пом'якшення	Чутливість впливу	Масштаб впливу	Значущість без пом'якшення
		<ul style="list-style-type: none">Підвищення обізнаності мешканців — користувачів гуртожитку щодо екологічних, соціальних, медичних та безпекових питань.				

DRAFT

6 План екологічного та соціального менеджменту для конкретного об'єкта (ПЕСМ)

6.1 Попередня категоризація субпроєкту

У зв'язку з проведенням робіт з реабілітації на визначеному об'єкті та з урахуванням потенційних негативних екологічних, соціальних ризиків, ризиків для здоров'я та безпеки (ЕСОБВ), які можуть бути пов'язані з реалізацією робіт, зокрема тих, що пов'язані з наявністю азбестовмісних матеріалів, субпроєкт класифікується як категорія ОВДС В. Проведення Оцінки впливу на довкілля та соціальну сферу (ОВДС) не вимагається; натомість достатньою є підготовка Плану екологічного та соціального менеджменту (ПЕСМ).

«Категорія В: види діяльності з потенційними обмеженими несприятливими екологічними або соціальними ризиками та впливами, які є нечисленними, здебільшого специфічними для об'єкта, переважно зворотними та такими, що легко усуваються шляхом застосування заходів з пом'якшення».

Для цієї категорії з помірним рівнем ризику оцінка та управління екологічними і соціальними ризиками здійснюються відповідно до національного законодавства, Політики KfW з питань довкілля та сталого розвитку та Найкращих міжнародних практик.

6.2 Інструкції щодо розробки ПЕСМ

З метою пом'якшення та усунення потенційних негативних впливів і наслідків, які можуть виникати на всіх етапах проєкту — від передбудівельного етапу та проєктування до виведення з експлуатації — було розроблено План екологічного та соціального менеджменту для використання АРП та KfW з метою моніторингу реалізації проєкту.

Цей план менеджменту є «живим» документом, який повинен оновлюватися в міру просування субпроєкту та виникнення змін. Будь-які зміни, запропоновані проєктувальником або підрядниками, потребують погодження з командою з екологічного та соціального менеджменту (АРП та КР).

Зміни можуть бути зумовлені результатами детальних обстежень відповідного об'єкта або результатами технічних рішень проєктувальника.

Одним із ключових впливів, виявлених під час оцінки, є наявність азбестовмісних матеріалів (АВМ) та раніше забруднених ділянок. Управлінню азбестом приділено особливу увагу. Для вирішення цього питання доступний спеціальний План управління азбестовмісними матеріалами (ПУАВМ), розроблений для конкретного проєкту, а також Методичний опис управління азбестом, наведений у Рамковому документі з екологічного та соціального менеджменту (ESMF).

Запропоновані заходи з пом'якшення впливів, нагляду та моніторингу для кожного етапу проєкту узагальнені в таблиці 7 з посиланням на ПУАВМ.

6.3 Застосовні екологічні та соціальні стандарти Світового банку

Екологічні та соціальні стандарти Світового банку (ЕСС), визначені в Рамковій програмі з екологічних та соціальних питань (ESF), визнаються у світі як найкращі практики управління екологічними та соціальними ризиками. Ці стандарти встановлюють вимоги за десятьма тематичними напрямками. Оскільки субпроєкт може спричиняти певні екологічні та соціальні впливи, кілька стандартів ЕСС вважаються застосовними, як зазначено в таблиці 6.

З урахуванням того, що субпроєкт може генерувати певні екологічні та соціальні впливи, він активує такі Екологічні та соціальні стандарти (ЕСС): Оцінка та управління екологічними та соціальними ризиками і впливами (ЕСС1), Умови праці та зайнятості (ЕСС2), Ресурсоефективність та запобігання і управління забрудненням (ЕСС3), Здоров'я та безпека громад (ЕСС4), Культурна спадщина (ЕСС8), Залучення зацікавлених сторін та розкриття інформації (ЕСС10).

Будівельна діяльність у межах субпроєкту не призведе до зміни меж, права власності або прав користування землею в межах території субпроєкту. Усі роботи виконуватимуться виключно в межах громадських будівель та існуючих споруд, без потреби у додаткових земельних ділянках. Відповідно, стандарт ЕСС5 щодо відчуження земель, обмежень у землекористуванні та примусового переселення не застосовується.

Аналогічно, діяльність у межах субпроєкту не активує стандарт ЕСС6 щодо збереження біорізноманіття та сталого управління живими природними ресурсами, а також стандарт ЕСС7 щодо корінних народів / традиційних місцевих громад країн Африки на південь від Сахари, які історично зазнавали недостатнього забезпечення.

Таблиця 6: Застосовні ЕСС Світового банку для субпроєкту

№.	Тема	Релевантні для цього проєкту
ECC 1	Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts	Так
ECC 2	Labour and Working Conditions	Так
ECC 3	Resource Efficiency and Pollution Prevention and Management;	Так
ECC 4	Community Health and Safety	Так
ECC 5	Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement	Hi
ECC 6	Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources	Hi
ECC 7	Indigenous Peoples/ Sub-Saharan African Historically Underserved Traditional Local Communities	Hi
ECC 8	Cultural Heritage	Так
ECC 9	Financial Intermediaries	Hi
ECC 10	Stakeholder Engagement and Information Disclosure	Так

Таблиця 7: План екологічного та соціального менеджменту (ПЕСМ)

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
<i>Передінвестиційна фаза (передбудівельний етап)</i>							
ЕСС 1. Оцінка та управління екологічними та соціальними впливами і ризиками							
1.1	Призначити персонал з питань екології, соціальних аспектів, охорони праці та безпеки (ЕСОБВ) з чітко визначеними обов'язками для виконання будівельних та цивільних робіт. Визначити провідного менеджера з питань ЕСОБВ	Мінімізація екологічних та соціальних ризиків і максимізація вигод проекту, а також моніторинг екологічних показників виконання цивільних робіт.	Підготовка внутрішніх інструкцій з питань екології, охорони праці та безпеки, а також соціального захисту працівників. Моніторинг дотримання найкращих міжнародних практик екологічних стандартів та стандартів охорони праці й безпеки. Розробка та впровадження професійних навчань (з акцентом на поведінку з небезпечними відходами) для відповідних зацікавлених сторін (осіб або організацій, відповідальних за моніторинг і нагляд за виконанням робіт). Забезпечення суворого дотримання вимог ПЕСМ, розробленого для конкретного проекту.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 1 та ЕСС 2 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	Підрядник	Персонал / менеджер з питань ЕСОБВ має бути призначений до початку будівельних робіт. Навчання має бути завершене до початку будівництва.	Внутрішні інструкції для виконання цивільних робіт наявні. Проведено навчання для команди з реалізації проекту та будівельних працівників, а також здійснено перевірку звітів про навчання..
1.2	ПЕСМ -ТП Території Проекту// ПЕСМ-БМ - Будівельного Майданчика	Мінімізація екологічних, соціальних ризиків та ризиків для здоров'я і безпеки.	Узгодити ПЕСМ з планом реалізації підрядника та скоригувати механізми управління екологічними, соціальними ризиками та ризиками для здоров'я і безпеки.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 1 Світового банку	Підрядник	До початку будівельних робіт	ПЕСМ-ТП / ПЕСМ-БМ, затверджений АРП, наявний.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
1.3	Дотримання вимог підрядниками	Забезпечити належне виконання будь-яких спеціальних вимог, визначених у ЕСС та ПЕСМ, а також підготовку інших відповідних планів і інструкцій, які повинні виконуватися підрядниками або субпідрядниками.	Забезпечити, щоб підрядники мали достатню компетентність для виконання проектних завдань відповідно до вимог ПЕСМ та специфікацій ЕСОБВ тендерної документації. Здійснювати моніторинг дотримання підрядниками вимог ПЕСМ та, у разі залучення субпідрядників, вимагати від підрядників наявності аналогічних зобов'язань у відносинах із їхніми субпідрядниками.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 1 та ЕСС 2 Світового банку Найкращі міжнародні практики	АРП КР	Дотримання вимог до укладення договору. Впровадження до початку будівельного етапу.	Перевірка договорів із включеними відповідними положеннями.
1.4	Навчання з питань ЕСОБВ	Працівники (підрядника та представники партнера з реалізації субпроєкту), які безпосередньо відповідають за діяльність, пов'язану з екологічними та соціальними показниками проєкту, є належним чином кваліфікованими та навченими і володіють знаннями та навичками, необхідними для виконання своїх обов'язків.	Навчання з питань ЕСОБВ, кодексу поведінки працівників та відповідних процедур має бути забезпечене для всіх працівників проєкту та підрядників. Розробити та затвердити програму і графік навчання.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 1 та ЕСС 2 Світового банку Найкращі міжнародні практики	Підрядник	До початку будівельного етапу, а надалі — відповідно до графіка навчання з питань ЕСОБВ	Звіти про навчання наявні.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
1.5	Дозвільна документація	Забезпечити, щоб усі види діяльності здійснювалися відповідно до законодавства України.	Отримання містобудівних умов та обмежень (у тому числі технічних обмежень будівлі), технічних умов від зацікавлених сторін (постачальників енергоресурсів), проведення державної експертизи ПКД (проектно-кошторисної документації) та отримання дозволів на початок будівельних робіт.	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарт 1 Світового банку Національне законодавств	АРП ПВСП (Партнер з впровадження субпроєкту)	Етап проєктування — до початку будівельної фази	Наявні записи дозволів, офіційних листів та погоджень.
ЕСС 2. Умови праці та зайнятості							
2.1	Політика управління персоналом та доступ до інформації	Забезпечити суворе дотримання міжнародних стандартів у сфері праці та прав людини щодо працівників, у тому числі в частині укладення договорів та залучення субпідрядників.	Розробити Політику управління персоналом або оновити (переглянути) чинну, яка визначає підхід до управління працівниками та закріплює права працівників. Стратегія має бути розроблена для етапів будівництва та експлуатації проєкту. Вона повинна містити інформацію щодо умов праці, практик найму, умов зайнятості (зокрема права на оплату праці, робочий час і перерви, порядок понаднормових робіт та їх оплату, дні відпочинку та святкові дні, відпустки — щорічні, у зв'язку з вагітністю та пологами, батьківські, відсутність через хворобу, пільги), свободи об'єднань та прав на колективні переговори, а також навчання і розвитку навичок тощо. Документ має бути доступний усім працівникам у зрозумілому форматі. Забезпечити, щоб усі працівники, у тому числі з боку субпідрядників, були обізнані зі змістом цього документа.	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарт 2 Світового банку Конвенції МОП Дотримання трудових стандартів	Підрядник	До початку будівельної фази	Наявність Політики у сфері прав людини; Проведення інформаційного семінару / навчання для працівників щодо цієї політики.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
2.2	Механізм подання та розгляду скарг працівників	Забезпечити належну комунікацію та своєчасний зворотний зв'язок між керівництвом і працівниками з метою запобігання та оперативного врегулювання трудових конфліктів.	Створити незалежний механізм подання скарг, у межах якого працівники (та їхні організації, за наявності) можуть порушувати обґрунтовані питання, пов'язані з умовами праці, включно з можливістю подання анонімних скарг. Цей механізм має бути запроваджений Підприємством відповідно до положень Плану залучення зацікавлених сторін, розробленого для конкретного об'єкта. Механізм повинен забезпечувати своєчасний та ефективний розгляд скарг без ризику переслідування, а також передбачати можливість анонімного звернення. За необхідності слід розглянути запровадження програм заохочення. The mechanism shall address complaints promptly and effectively without fear of retribution and thus allow for anonymous complaints. Where appropriate, the introduction of incentive programs should be considered.	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарт 2 Світового банку Конвенції МОП Національне законодавство	Підрядник	Етап проектування — до початку будівельної фази	Механізм подання та розгляду скарг працівників наявний, із визначеними заходами та методами комунікації і реагування, погодженими АРП та КР.
ЕСС 3. Ресурсоефективність та запобігання і управління забрудненням							
3.1	Підготовка та управління будівельною діяльністю	Дотримання Найкращих міжнародних практик та національних вимог у частині організації	Розробити План управління будівельними роботами (СМР), зокрема щодо азбестовмісних матеріалів та пов'язаних із ними ризиків. Він також повинен охоплювати щонайменше такі екологічні та	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 3 Світового банку Найкращі міжнародні практики	Підрядник — розробка та впровадження	Призначення підрядника — на етапі проектування та до початку будівельних робіт	СМР розробляється Підприємством до початку будівництва та впроваджується на етапі будівництва. СМР має бути погоджений та перебувати під

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
		будівельної діяльності	соціальні аспекти: <ul style="list-style-type: none"> • План управління відходами, включно з планом управління небезпечними відходами (за наявності), з особливим акцентом на АВМ та ртутьвмісні лампи; • План управління пилом; • План управління будівельним транспортом; • План контролю шуму (який визначатиме безпечні межі впливу шуму — тривалість та інтенсивність — для працівників відповідно до національних або вимог ЄС); • План з охорони праці та безпеки; • План готовності та реагування на надзвичайні ситуації; • План управління робочою силою. 	Національне законодавство	АРП / КР — погодження та моніторинг		моніторингом призначеного менеджера з питань ЕСОБВ.
3.2	Управління відходами	Дотримання екологічних вимог Світового банку та запобігання негативним впливам	Отримати необхідні дозволи, пов'язані з видаленням відходів, у тому числі небезпечних відходів. Розробити План управління відходами, включно з об'єктно-орієнтованим Планом виконання робіт з видалення азбесту, відповідно до вимог щодо виявлених небезпечних матеріалів та типових зон їх поширення, визначених на етапі скринінгу, а також із зазначенням конкретних обсягів, типів і методів знешкодження.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 3 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	Підрядник	Етап проектування — до початку будівельної фази	План управління відходами — моніторинг належного оновлення плану АРП або КР відповідно до кожного етапу реалізації. Інвентаризаційне дослідження небезпечних відходів із розробленим планом

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
							знешкодження, погодженим АРП або КР.
3.3	Управління хімічними та небезпечними речовинами	Запобігання забрудненню хімічними небезпечними речовинами	Підготовка тимчасових місць зберігання на майданчику для всіх небезпечних або токсичних речовин та контейнерів для небезпечних речовин. Забезпечити розробку внутрішніх робочих інструкцій щодо роботи з небезпечними речовинами та хімікатами і організувати навчання для всіх працівників. Забезпечити повну відповідність затвердженому Плану управління відходами (ПУВ).	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарт 3 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	Підрядник	Етап проектування — до початку будівельної фази	Попередньо організовані місця зберігання та контейнери з належним маркуванням і знаками. Розроблені інструкції, погоджені менеджером з питань ЕСОБВ.
3.4	Запобігання надзвичайним ситуаціям, готовність та реагування	З метою запобігання надзвичайним ситуаціям та аваріям під час будівництва встановити процедури оперативного реагування та готовності до дій.	Розробити План / інструкції щодо запобігання, підготовки та реагування на надзвичайні ситуації, у тому числі спричинені воєнними діями, які мають бути частиною Плану з охорони праці та безпеки і відповідати вимогам законодавства України.	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарт 3 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	Підрядник	Етап проектування — до початку будівельної фази	План запобігання надзвичайним ситуаціям, підготовки та реагування затверджений менеджером з питань ЕСОБВ.
ЕСС 4. Здоров'я та безпека громад							
4.1	Плани та системи управління охороною праці та безпекою	Гарантувати належні умови охорони праці та безпеки на будівельних майданчиках і на етапі експлуатації	Розробити плани та системи управління охороною праці та безпекою для виявлення ризиків для здоров'я та безпеки за кожним видом діяльності під час будівництва. Далі визначити відповідні заходи з пом'якшення впливів, включно із заходами реагування на надзвичайні ситуації.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 4 Світового банку Найкращі міжнародні практики	Підрядник	Етап проектування — до початку будівельної фази	Наявність Плану з охорони праці та безпеки, затвердженого менеджером з питань ЕСОБВ, як частини внутрішньої системи охорони праці та

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			<p>Розробити спеціальні інструкції для різних видів робіт (наприклад, роботи з вогнем, роботи на висоті) з подальшим навчанням персоналу.</p> <p>До початку виконання цивільних робіт усі працівники повинні пройти навчання з охорони праці. Крім того, необхідно здійснювати регулярні огляди машин і обладнання з метою виявлення несправностей та контролю строків ремонту, а також проводити навчання й інструктаж працівників, залучених до обслуговування машин, інструментів та обладнання, щодо безпечних методів і прийомів роботи.</p>	Національне законодавство			безпеки. Забезпечити обізнаність працівників підрядника та субпідрядників щодо вимог Плану з питань ЕСОБВ до початку будівельних робіт.
4.2	План готовності та реагування на надзвичайні ситуації	Забезпечити належну готовність персоналу до надзвичайних ситуацій відповідно до вимог розробленого Плану реагування та чинних державних нормативних вимог.	<p>Розробка та розповсюдження серед працівників Плану готовності та реагування на надзвичайні ситуації як частини Плану управління будівельними роботами. Підрядник повинен розробити інструкції та провести навчання для працівників на випадок повітряної тривоги або ситуацій після пошкоджень, включно, але не обмежуючись, таким:</p> <p>Обізнаність щодо місць укриття</p> <ul style="list-style-type: none"> Забезпечити, щоб усі працівники були поінформовані про розташування найближчих укриттів. Це можуть бути визначені будівлі, підземні сховища 	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 4 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне / регіональне / муніципальне законодавство та інші застосовні нормативні акти	Підрядник	Етап проектування — до початку будівельної фази Підлягає постійному оновленню відповідно до чинних національних нормативних вимог	Розроблений План / інструкції з готовності та реагування на надзвичайні ситуації, затверджені менеджером з питань ЕСОБВ Підрядника. Документальне підтвердження проведення регулярних навчальних заходів для всіх працівників, включно із субпідрядниками.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			<p>або інші безпечні місця, визначені органами влади.</p> <ul style="list-style-type: none"> Розмістити чіткі та видимі знаки на будівельному майданчику із зазначенням напрямку та відстані до найближчого укриття. Проводити регулярні навчання з безпеки для ознайомлення працівників із найкоротшими маршрутами до укриттів та забезпечення їхньої готовності швидко реагувати в разі надзвичайної ситуації. Заохочувати працівників бути поінформованими про останні розпорядження та інструкції органів державної влади, які можуть поширюватися через місцеве радіо, SMS-повідомлення або іншими засобами. Запровадити надійний план комунікації для оперативного доведення урядових інструкцій до всіх працівників на майданчику, зокрема із використанням гучномовців, радіозв'язку або мобільних сповіщень. Забезпечити інформування всіх працівників про важливість 				

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			<p>дотримання державних протоколів під час надзвичайних ситуацій, таких як накази про евакуацію або режим укриття, включно з розумінням причин запровадження таких заходів.</p> <ul style="list-style-type: none"> Забезпечити регулярне оновлення інформації щодо місць укриття та державних інструкцій у міру зміни ситуації та своєчасне доведення цих оновлень до всіх працівників. <p>Доступність інформації</p> <ul style="list-style-type: none"> Забезпечити, щоб усі інструкції, карти та процедури реагування на надзвичайні ситуації були легко доступними та зрозумілими для всіх працівників з урахуванням мовних бар'єрів і рівня грамотності. Розмістити План реагування на надзвичайні ситуації на видимих місцях будівельного майданчика, включно з інформацією про місця укриття, маршрути евакуації та контактні номери екстрених служб. Забезпечити навчання для допомоги працівникам у керуванні стресом та збереженні 				

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			<p>спокою під час надзвичайних ситуацій, що сприятиме дотриманню інструкцій і швидкому досягненню укриттів.</p> <p>Такі плани повинні враховувати присутність інших користувачів будівлі на об'єкті та не суперечити чинним планам реагування на надзвичайні ситуації та існуючим шляхам евакуації.</p> <p>Підрядник повинен гарантувати вільний доступ до шляхів евакуації для всіх користувачів об'єкта.</p>				
ЕСС 8. Культурна спадщина							
8.1	Випадкові знахідки	Охорона культурної спадщини та історичних будівель	<p>У разі якщо будівля є об'єктом культурної спадщини, розташована в безпосередній близькості до такого об'єкта або знаходиться в межах визначеної історичної зони, необхідно повідомити відповідні органи місцевої влади та отримати погодження / дозволи і здійснювати всі будівельні роботи відповідно до місцевого та національного законодавства.</p> <p>Забезпечити впровадження положень, за якими артефакти або інші можливі «випадкові знахідки», виявлені під час земляних чи будівельних робіт, фіксуються, відповідні органи інформуються, а виконання робіт призупиняється або коригується з урахуванням таких знахідок.</p>	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарт 5 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	АРП Оператор будівлі Менеджер з питань ЕСОБВ	Етап проектування — до початку будівельної фази	Усі необхідні дозволи отримані, за потреби.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
ESS 10. Stakeholder Engagement and Information Disclosure							
10.1	План залучення зацікавлених сторін	Відповідне інформування та залучення всіх визначених зацікавлених сторін проекту на всіх етапах його розробки та реалізації. Забезпечити своєчасне та належне реагування на всі скарги та зауваження від зацікавлених сторін.	Прийняти та впровадити План залучення зацікавлених сторін (ПЗЗС) для комунікації з громадськістю та зацікавленими сторонами, включно з механізмами подання та розгляду скарг на передбудівельному етапі. Створити механізм роботи з вразливими групами та розробити план безпечної експлуатації будівлі, який окремо враховує потреби осіб з інвалідністю. Розробити комунікаційну стратегію для інформування мешканців та інших зацікавлених сторін про стан будівельних робіт, можливі затримки та заходи з пом'якшення впливів. Прийняти та впровадити Процедуру подання та розгляду скарг і пропозицій від працівників та мешканців / населення. Вести облік скарг і кореспонденції із заявниками. Включити контактні дані механізму подання скарг у публікації (зокрема буклети та інформаційні знаки) та забезпечити їх доступність під час громадських та інших зустрічей. Визначити відповідальну особу за функціонування механізму подання скарг. Розробити та впровадити процедури комунікації з працівниками та зацікавленими сторонами.	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарт 10 Світового банку	АРП ПВСП Підрядник (після укладення договору та до початку будівельних робіт)	Етап проектування — фаза підготовки робіт — до початку будівельних робіт	Розроблений План залучення зацікавлених сторін, затверджений АРП. Скарги та відповіді реєструються окремо для працівників та громадськості. Розроблено та затверджено АРП процедуру комунікації.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
10.2	Підвищення спроможності у сфері знешкодження небезпечних відходів (азбест та ртуть)	Підвищення обізнаності щодо проблем та запобігання можливим негативним екологічним і медико-біологічним впливам, пов'язаним із реалізацією проєкту на всіх його етапах	Виявлення вразливих груп, пов'язаних із знешкодженням небезпечних матеріалів, у межах ПЗЗС. Розробка та проведення інформаційних семінарів для таких груп з метою підвищення їхньої обізнаності про наявність небезпечних матеріалів (зокрема азбесту) та ознайомлення з відповідними заходами індивідуального захисту та методами виконання робіт із знешкодження	Екологічні та сталісні настанови KfW Стандарти 7, 8 та 10 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	АРП Менеджер з питань ЕСОБВ Підрядник	Етап проєктування / підготовка до будівництва — до початку будівельних робіт	Розроблена програма семінару з поводження з небезпечними матеріалами / семінар проведено
Етап будівництва / етап виведення з експлуатації							
ЕСС 1. Оцінка та управління екологічними та соціальними ризиками та впливами							
1.1	Тренінг ЕСОБВ	Забезпечити повну відповідність та належне виконання ПЕСМ-АРП і Кодексу поведінки з питань ЕСОБВ.	Контролювати та здійснювати моніторинг належного впровадження раніше розробленого ПЕСМ та програми навчання з питань ЕСОБВ, включно з навчанням власних працівників та працівників субпідрядників усім основним процедурам з питань ЕСОБВ.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 1 та ЕСС 2 Світового банку	Підрядник	На етапі будівництва (згідно з узгодженим графіком впровадження)	Навчання з питань ЕСОБВ успішно завершене відповідно до розробленого графіка — звітування перед KfW після завершення або в межах Звіту про виконання / Заключного звіту.
1.2	Дотримання вимог ПЕСМ	Забезпечити повну відповідність та належне виконання і дотримання впровадженого ПЕСМ-АРП.	Здійснювати обов'язкове дотримання державних будівельних норм та інших документів, що регламентують екологічний та соціальний захист, під час будівельно-монтажних робіт.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 1 та ЕСС 2 Світового банку	Підрядни	Етап будівництва	Звіти з моніторингу дотримання ПЕСМ-АРП для перегляду KfW або в межах Звіту про виконання / Заключного звіту.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
1.3	Дозвільна документація	Дотримання законодавства України	Забезпечити отримання всіх необхідних відсутніх дозволів.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 1 Світового банку	Підрядник	До етапу експлуатації	Усі відсутні дозволи отримані.
ЕСС 2. Умови праці та зайнятості							
2.1	Політика управління персоналом	Забезпечити відповідність прав працівників міжнародним та національним стандартам.	Забезпечити (контроль та моніторинг) дотримання Підрядником Екологічних та сталісних настанов KfW, Конвенцій МОП та ЕСС 2 Світового банку, включно з тривалістю робочого дня, наявністю кімнат відпочинку та санітарних приміщень, доступом до питної води на будівельних майданчиках; веденням журналу обліку робочого часу тощо.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 2 Світового банку Конвенції МОП Дотримання трудових стандартів	Підрядник	Етап будівництва	Availability of restrooms, sanitary places, excess to drinking water; Registry book of the duration of a working day.
2.2	Worker grievance mechanism	Ensure proper communication and prompt feedback between management and workers for exclusion and dispatching of conflicts at a working place during the construction phase	Implementation (control and monitoring) of worker grievance mechanism.	KfW Environmental and Sustainability Guidelines WB's ESS 1 and 2 ILO Convention, Compliance with labour standards	Підрядник	Етап будівництва	Наявність механізму подання та розгляду скарг працівників. Звітність щодо скарг і відповідей перед АРП. Включення у Звіт про виконання / Заключний звіт.
2.3	Управління субпідрядниками	Забезпечити дотримання субпідрядниками міжнародного та національного	Впровадження управління субпідрядниками та моніторинг їх діяльності, включно з дотриманням Політики управління персоналом.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 2 Світового банку	Підрядник	Етап будівництва	Звіти за результатами перевірок дотримання трудового законодавства.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
		законодавства щодо трудових стандартів.	Перевірка професійної підготовки працівників субпідрядників щодо трудових прав, наявності засобів індивідуального захисту, доступу до механізму подання скарг працівників, реєстрації нещасних випадків тощо.	Конвенції МОП Дотримання трудових стандартів			Журнал реєстрації нещасних випадків. Звітність щодо скарг і відповідей. Включення у Звіт про виконання / Заключний звіт.
2.4	Незалежна перевірка дотримання трудового законодавства	Дотримання міжнародних та національних трудових стандартів	Внутрішня система охорони праці та безпеки функціонує. Проведення внутрішніх аудитів відповідно до затвердженого графіка та незалежних аудитів, як того вимагає національне законодавство.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 2 Світового банку Конвенції МОП, дотримання трудових стандартів Національне законодавство	Внутрішній аудит Підрядника АРП / КР — нагляд Державні органи — зовнішній аудит	Етап будівництва	Звіти внутрішнього аудиту надаються АРП відповідно до встановленого графіка.
ЕСС 3. Ресурсоефективність та запобігання і управління забрудненням							
3.1	Належне управління будівельною діяльністю	Дотримання Найкращих міжнародних практик та національних вимог щодо організації будівельної діяльності	Впроваджувати роботи та контролювати їх відповідність затвердженому ПЕСМ-АРП / ПЕСМ-ПБР	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 3 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	Підрядник – впровадження АРП/КР – моніторинг	Етап будівництва	**РА-ПЕСМ/CS-ПЕСМ** дотримується підрядником та впроваджується на етапі будівництва. **РА-ПЕСМ/CS-ПЕСМ** підлягає моніторингу з боку призначеного менеджера з **ЕСОББ**, а інформація про стан виконання має

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
							відобразитися у звітах про хід реалізації.
3.2	Викиди у воду та ґрунт, атмосферне забруднення	Знижений ризик викидів у повітря та пом'якшене забруднення ґрунту і води	<p>Суворе дотримання, впровадження та моніторинг попередньо розробленого **Плану організації та виконання будівельних робіт** і **Плану управління відходами**, з урахуванням належного плану управління будівельним рухом, регулювання маршрутів, часу та швидкості руху транспорту, що використовується для будівництва, тощо.</p> <p>Під час реабілітаційних робіт мають використовуватися жолоби для сміття з метою утримання демонтажних відходів у контрольованій зоні, а також має здійснюватися зрошення водою для зменшення пилу. Пил під час пневматичного буріння / руйнування стін також повинен пригнічуватися шляхом постійного зрошення водою та/або встановлення пилозахисних екранів на майданчику.</p> <p>Категорично забороняється спалювання будівельних відходів на майданчику.</p> <p>Під час транспортування будь-яких інших пилових матеріалів на реабілітаційний майданчик має здійснюватися зрошення або накриття вантажу. Зрошення поверхні ґрунту може зменшити запиленість на</p>	<p>Екологічні та сталісні настанови **KfW** **ESS 3** Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство</p>	<p>Підрядник Звіт з моніторингу від **АРП**</p>	<p>Етап будівництва</p>	<p>Звіт з моніторингу **ЕСОБВ** щодо відповідності національним нормам. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.</p>

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			реабілітаційному майданчику в сухий період року. Працівники повинні бути забезпечені захисним одягом та респіраторами.				
		Зменшення ризику забруднення ґрунту та підземних вод унаслідок розливів / несанкціонованого скидання відходів і стічних вод	Влаштування будівельного містечка з туалетами та септичними резервуарами для персоналу завершено до початку будівельних робіт. Регулярне спорожнення септичних резервуарів у відповідні проміжки часу ліцензованим підрядником з водовідведення з забезпеченням недопущення переповнення. Належний дренаж та видалення забруднених або небезпечних рідин до ліцензованих об'єктів без скидання у ґрунт або водні об'єкти. Заборона незаконного видалення відходів або стічних вод на майданчиках проекту та рекультивація забрудненого ґрунту шляхом вивезення на зареєстрований полігон або очищення **in situ** під керівництвом фахівців з екологічної інженерії..		Підрядник	Постійно	Звіт з моніторингу **ЕСОББ** щодо відповідності національним вимогам. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.
		Зменшення забруднення внаслідок розливів	Впровадження заходів із запобігання розливам відповідно до положень Плану управління відходами.		Підрядник	Один раз до початку будівельних робіт	Звіт з моніторингу ЕСОББ щодо відповідності національним вимогам. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
3.3	Шумові викиди	Пом'якшений негативний вплив шуму Дотримання національних нормативів Усунення порушень та змін якості життєвого середовища для зацікавлених сторін	Перед початком будь-яких робіт рекомендується поінформувати всі потенційно постраждалі сторони, особливо сусідів, про діяльність з енергоефективності (ЕЕ) безпосередньо або через місцеві оголошення чи веб-ресурси. Регулювати маршрути, час та швидкість руху транспорту, що використовується для будівництва. Рівень шуму слід обмежувати шляхом застосування належних управлінських практик та виконання робіт у межах звичайного денного робочого часу. Будівельне обладнання та механізми, що використовуються, повинні бути відкалібровані відповідно до державних стандартів щодо шуму.	Екологічні та сталісні настанови **KfW** **ESS 2** Світового банку **НМП** (Найкращі міжнародні практики) Національне законодавство	Підрядник	Етап будівництва	Програма моніторингу дотримання національних вимог. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.
3.4	Фонові умови та стандарти якості довкілля	Запобігання шкоді довкіллю	Компенсація шкоди, завданої навколишньому середовищу під час будівельних робіт. Забезпечення належного утримання реабілітованих об'єктів, що відповідає загальним належним практикам підтримання чистоти та впорядкованості майданчиків, у тому числі екологічно важливих заходів, таких як зберігання небезпечних матеріалів, обмеження доступу для сторонніх осіб, а також охорона праці та безпека на робочих місцях..	KFW Екологічні та сталісні настанови ESS 2 Світового банку Найкращі міжнародні практики Національне законодавство	Підрядник	Етап будівництва	Відновлення та очищення прилеглої території реабілітованих об'єктів до введення в експлуатацію. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
3.5	Управління відходами	Забезпечення належного впровадження Плану управління відходами	<p>Моніторинг та контроль за впровадженням попередньо затвердженого Плану управління відходами, який визначає ключові принципи управління відходами під час реабілітаційних будівельних робіт, зокрема такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> будівельні матеріали повинні зберігатися на будівельному майданчику лише тимчасово; будівельний майданчик має регулярно очищатися; від усіх підрядників має вимагатися дотримання належних експлуатаційних практик та відповідальності. <p>Підрядниками має бути організовано інструктаж працівників щодо належного поводження з відходами та хімічними речовинами. Фракції відходів повинні розділятися та, за можливості, передаватися на переробку.</p> <p>План управління відходами та План робіт з видалення азбесту застосовуються щодо небезпечних матеріалів, зокрема АВМ.</p> <p>Забезпечення суворого дотримання методів і технологій видалення азбесту, затверджених у Плані робіт з видалення азбесту.</p>	Екологічні та сталісні настанови KfW ESS 2 Світового банку НМП Національне законодавств	Підрядник	Етап будівництва	Належні заходи контролю управління відходами впроваджені. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
3.6	Управління хімічними речовинами та небезпечними матеріалами	Запобігання забрудненню довкілля хімічними речовинами та небезпечними матеріалами	Усі небезпечні або токсичні речовини повинні тимчасово зберігатися на майданчику в безпечних контейнерах з маркуванням із зазначенням складу, властивостей та інформації щодо поводження. Контейнери з небезпечними речовинами повинні розміщуватися у герметичних ємностях для запобігання розливам. Відходи транспортуються спеціалізованими ліцензованими компаніями та утилізуються на ліцензованих об'єктах. Фарби з токсичними компонентами, розчинники або фарби на основі свинцю не використовуються.	Екологічні та сталісні настанови **KfW** **ESS 2** Світового банку **НМП** Національне законодавство	Підрядник	Етап будівництва	Організовані спеціальні місця зберігання, промарковані контейнери та укладені договори з ліцензованими компаніями на утилізацію хімічних і небезпечних речовин. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.
3.7	Професійний нагляд за роботами з видалення азбесту (АВМ)	Забезпечення дотримання законодавства України та ЄС, а також запобігання можливим негативним впливам на довкілля та здоров'я, пов'язаним із реалізацією проекту на етапі будівництва.	Нагляд за всіма роботами, пов'язаними з видаленням азбесту, що здійснюється досвідченим фахівцем з азбестовидалення, у тому числі контроль за використанням засобів індивідуального захисту. Моніторинг дотримання попередньо затвердженого WMP та всіх пов'язаних законодавчих вимог і Найкращих міжнародних практик. Перевірка заходів на реабілітованому об'єкті (зокрема лабораторні випробування зразків очищеної зони) щодо наявності азбестових волокон після завершення робіт з видалення з	Екологічні та сталісні настанови **KfW** **ESS 2** Світового банку **НМП** Національне законодавство	АРП/КР Підрядник	Етап будівництва	Успішне впровадження **ПУАВМ** та **ПУВ**. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			метою відповідності міжнародним та українським стандартам.				
ESS 4. Охорона здоров'я та безпека населення							
4.1	Плани та системи управління охороною праці та безпекою	Забезпечення охорони здоров'я, безпеки та захищеності працівників і населення	<p>Впровадження (контроль та моніторинг) планів і систем управління охороною праці та безпекою з метою ідентифікації ризиків для здоров'я та безпеки за кожним видом діяльності під час будівництва з подальшим визначенням відповідних заходів з пом'якшення, включно з заходами реагування на надзвичайні ситуації.</p> <p>Застосування заходів з охорони здоров'я та безпеки населення для оцінки, запобігання та контролю ризиків, пов'язаних з діяльністю в межах проекту.</p> <p>Контроль за організацією навчання всіх працівників правилам пожежної безпеки.</p> <p>Перевірка наявності засобів індивідуального захисту, гумових рукавиць, респіраторів, захисних окулярів і дихальних масок з фільтрами, а також захисних касок.</p> <p>Встановлення необхідного огороження будівельних майданчиків (охоронного, захисного або сигнального).</p> <p>Особлива увага повинна приділятися зварювальним роботам тощо.</p>	Екологічні та сталісні настанови KfW ESS 4 Світового банку НМП Національне законодавство	Підрядник	Етап будівництва	Звітування перед АРП щодо моніторингу Плану ЕСОБВ. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			У разі ракетної та/або дровоної атаки і пов'язаної з нею повітряної тривоги всі роботи повинні бути негайно припинені, а всі працівники мають перейти до найближчого укриття.				
4.2	План готовності та реагування на надзвичайні ситуації	Забезпечення належної готовності персоналу до надзвичайних ситуацій відповідно до вимог розробленого Плану реагування.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Контроль за дотриманням працівниками та Підрядниками Плану готовності та реагування на надзвичайні ситуації / інструкцій, як складової Плану з охорони праці та безпеки, що включає, але не обмежується таким: <ul style="list-style-type: none"> ▪ забезпечення безпеки на будівельному майданчику та навколо нього. Будівельний майданчик має бути огорожений; ▪ забезпечення наявності на майданчику інформації про найближче укриття та її доведення до відома всіх працівників; ▪ забезпечення встановлення охоронного освітлення по периметру будівельного майданчика та під'їзних шляхів; ▪ забезпечення та запобігання використанню відкритого вогню шляхом облаштування належним чином захищених місць у відповідних зонах; ▪ проведення інклюзивної програми навчання працівників, що охоплює протоколи доступу до земельних 	Екологічні та сталісні настанови KfW ESS 4 Світового банку НМП Національне законодавство	Підрядник	Етап будівництва	Звітування перед АРП щодо моніторингу Плану готовності та реагування на надзвичайні ситуації / інструкцій.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			<p>ділянок, безпеку дорожнього руху тощо;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ забезпечення належного облаштування доріг, запланованих для транспортування будівельних матеріалів, попереджувальними знаками та обмеження транспортування будівельних матеріалів у межах визначеного робочого часу; ▪ забезпечення обізнаності персоналу щодо дій у разі виявлення нерозірваних боєприпасів. ▪ Зокрема, залучення професійних команд з розмінування для безпечного вилучення та утилізації виявлених боєприпасів, встановлення зон обмеженого доступу навколо територій, щодо яких існує підозра або підтверджена наявність нерозірваних боєприпасів, тощо. ▪ забезпечення обізнаності персоналу щодо роботи з небезпечними матеріалами та пов'язаних із цим питань охорони праці та безпеки тощо. 				
ЕСС 8. Культурна спадщина							
8.1	Випадкові знахідки	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
ЕСС 10. Залучення зацікавлених сторін та розкриття інформації							

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
10.1	Вразливі групи	Забезпечення належного та повного впровадження раніше розробленого й затвердженого об'єктного Плану залучення зацікавлених сторін ПЗЗС та відповідності міжнародним стандартам щодо прав та інтересів вразливих груп, зокрема осіб з інвалідністю — користувачів будівлі (працівників та відвідувачів).	<p>Контроль за суворим дотриманням об'єктного ПЗЗС щодо механізму роботи з вразливими групами, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ своєчасне інформування про питання та труднощі, пов'язані з процесом будівництва; ▪ організація інформаційних зустрічей і семінарів для обговорення конкретних будівельних робіт, які можуть впливати на людей, надання рекомендацій щодо таких питань та роз'яснень щодо використання засобів індивідуального захисту з метою зменшення можливого негативного впливу на здоров'я; ▪ моніторинг своєчасного перегляду та оновлення механізму розгляду скарг, розробленого для вразливих груп, а також реєстрація всіх звернень і відповідей на них тощо. <p>Забезпечення належних заходів безпеки та безбар'єрного доступу до об'єкта для осіб з інвалідністю. Забезпечення своєчасної та адресної комунікації щодо перерв або незручностей, спричинених реконструкційними роботами.</p>	Екологічні та сталісні настанови KfW EСС 10 Світового банку НМП Національне законодавство	АРП/КР Підрядник	Будівельна фаза Відповідно до графіка роботи з вразливими групами, розробленого в межах ПЗЗС .	Наявність механізму розгляду скарг для вразливих груп та журналу реєстрації звернень. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт до KfW щодо комунікації, скарг та відповідей.
10.2	План залучення зацікавлених сторін	Залучення та робота з усіма ідентифікованими зацікавленими сторонами під час будівельної фази	<p>Контроль за впровадженням Плану залучення зацікавлених сторін, зокрема таких процедур:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подання та розгляд скарг і пропозицій; ▪ процедур комунікації з громадськістю, зацікавленими сторонами (компаніями, НГО та ініціативними групами, на яких 	Екологічні та сталісні настанови KfW EСС 10 Світового банку НМП	АРП/КР Contractor	Будівельна фаза Відповідно до графіка ПЗЗС .	Звіти / протоколи громадських консультацій. Зворотний зв'язок від зацікавлених сторін зібраний, своєчасна комунікація

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
			впливає проект) і працівниками (щодо умов праці, зокрема питань ЕСОБВ на робочому місці та взаємовідносин у колективі) тощо; ▪ моніторинг впровадження комунікаційної стратегії з метою інформування користувачів приміщень, персоналу та інших зацікавлених сторін про стан будівельних робіт, можливі затримки та заходи з пом'якшення впливів.	Національне законодавство			підтримується; невіршених скарг немає. Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.
10.3	Механізм розгляду скарг	Гарантування наявності та доступності механізму розгляду скарг для всіх зацікавлених сторін	Контроль постійного доступу всіх зацікавлених сторін до механізму розгляду скарг на будівельному майданчику з можливістю подання звернень анонімно. Контроль постійної наявності всієї відповідної інформації (контактна особа, телефони, електронні адреси тощо) на інформаційних стендах на будівельних майданчиках та муніципальних об'єктах. Забезпечення належного та своєчасного реагування на звернення та запитання зацікавлених сторін із їх реєстрацією у журналі.	Екологічні та сталісні настанови KfW EСС 10 Світового банку НМП Національне законодавство	АРП/КР Contractor	Етап будівництва	Створений механізм розгляду скарг із журналом реєстрації звернень та відповідей, налагоджені канали комунікації (електронна пошта, поштові звернення, гарячі лінії тощо). Звіт про хід реалізації / Підсумковий звіт.
Експлуатаційна фаза							
ЕСС 1. Оцінка та управління екологічними та соціальними ризиками і впливами							
1.1	План екологічного та соціального	ПЕСМ має забезпечувати ідентифікацію, запобігання, мінімізацію,	Створення структури управління ЕСОБВ з боку оператора будівлі. Оновлення ПЕСМ для експлуатаційної фази за потреби.	Екологічні та сталісні настанови KfW EСС 1 Світового банку	Балансоутримував	До початку експлуатаційної фази	Створена система управління ЕСОБВ з боку оператора будівлі.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначення	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
	управління (ПЕСМ)	пом'якшення та компенсацію або усунення будь-яких екологічних і соціальних впливів проекту під час експлуатації.	<p>Розроблення інструкцій з технічного обслуговування для запобігання пошкодженням або збоєм у роботі будівлі чи обладнання та мінімізації можливих негативних екологічних або соціальних впливів.</p> <p>Проведення регулярних (відповідно до внутрішньо затвердженого графіка) навчань з інструкцій з технічного обслуговування для відповідальних працівників / експертів згідно з установленими графіками.</p> <p>Оновлення чинних планів управління (за потреби), зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ програм навчання з екологічної обізнаності; ▪ спеціалізованої програми аудиту дотримання ПЕСМ; ▪ методології розповсюдження та контролю документації; ▪ процедур, яких необхідно дотримуватися у разі коригувальних дій, розгляду скарг та екологічних інцидентів; ▪ аварійних процедур для низки ідентифікованих ризиків; ▪ Плану готовності та реагування на надзвичайні ситуації. 	НМП Національне законодавство			Оновлений ПЕСМ (за потреби). Звіти про регулярне навчання персоналу з питань інструкцій та планів технічного обслуговування.
ESS 2. Labour and Working Conditions							
2.1	Кадрова політика	Забезпечення дотримання прав працівників відповідно до	Оновлення кадрової політики за потреби.	Екологічні та сталісні настанови KfW ECC 2 Світового	Балансоутримувач	До початку експлуатаційної фази	Оновлена кадрова політика для експлуатаційної фази.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
		міжнародних та національних стандартів.		банку Конвенції МОП Дотримання трудових стандартів			
2.2	Механізм розгляду скарг працівників	Гарантування наявності та доступності механізму розгляду скарг для всіх зацікавлених сторін	Оновлення механізму розгляду скарг працівників за потреби.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 2 Світового банку Конвенції МОП Дотримання трудових стандартів	Балансоутримувач	До початку експлуатаційної фази	Діючий механізм розгляду скарг працівників
ЕСС 3. Ресурсоефективність та запобігання і управління забрудненням							
3.1	Управління відходами	Управління відходами відповідно до міжнародних та національних стандартів з метою мінімізації потенційних негативних впливів на довкілля та здоров'я.	Забезпечення своєчасного вивезення відходів, утворених у період виконання робіт, для утилізації / видалення, включно з їх попереднім сортуванням та підготовчою обробкою відповідно до вимог національного законодавства.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 2 Світового банку Національне законодавство	Балансоутримувач	На постійній основі під час експлуатації будівлі.	Внутрішнє звітування перед АРП за потреби.
ЕСС 4. Охорона здоров'я та безпека населення							
4.1	Плани та системи управління охороною праці та безпекою	Забезпечення охорони здоров'я, безпеки та захищеності	Впровадження планів і систем управління охороною праці та безпекою з метою ідентифікації ризиків для здоров'я та безпеки за кожним видом діяльності під час експлуатації з	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 4 Світового банку	Балансоутримувач	Експлуатаційна фаза	План ЕСОБВ впроваджений. Оновлення інструкцій з технічного

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							
Позначен	Предмет	Мета менеджменту	Заходи з пом'якшення впливів	Ціль / стандарт / настанова	Відповідальна особа	Періодичність виконання / дата завершення	Критерії моніторингу та оцінки
		працівників і населення	подальшим визначенням відповідних заходів з пом'якшення.	Національне законодавство			обслуговування та ЕСОБВ за потреби.
ЕСС 10. Залучення зацікавлених сторін та розкриття інформації							
10.1	План залучення зацікавлених сторін	Забезпечення інформування всіх зацікавлених сторін про введення проекту в експлуатацію та початок експлуатаційної фази (результати виконаних робіт).	Оновлення Плану залучення зацікавлених сторін за потреби.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 10 Світового банку НМП Національне законодавство	АРП/КР Балансоутримувач	Експлуатаційна фаза	Оновлений ПЗЗС за потреби.
10.2	Механізм розгляду скарг для користувачів будівлі	Забезпечення наявності та доступності механізму розгляду скарг для всіх зацікавлених сторін під час експлуатаційної фази.	Перегляд та адаптація механізму розгляду скарг до потреб експлуатаційної фази. Забезпечення доступу до механізму розгляду скарг для всіх користувачів будівлі та інших зацікавлених сторін. Ведення журналу реєстрації всіх звернень і скарг із наданням належних відповідей.	Екологічні та сталісні настанови KfW ЕСС 10 Світового банку НМП Національне законодавство	АРП/КР Експерт з ЕСОБВ	Експлуатаційна фаза	Механізм розгляду скарг впроваджений. Журнал реєстрації скарг та відповідей.

7 Аналіз результатів оцінки та моніторингу потенційних впливів / Форма

Параметр (який параметр буде моніторитися?)	Результати підсумкової екологічної та соціальної оцінки / Значущість без заходів з пом'якшення	Результати моніторингу до початку будівельних робіт	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)	Результати моніторингу під час будівництва (приблизно на етапі 50% виконання)	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)
1	2	3	4	5	6
Період підготовки субпроекту					
Екологічні впливи					
Неврахування належного управління азбестовмісними матеріалами (АВМ).	Значний (-)				
Неврахування ламп, що містять ртуть та ПХБ.	Значний (-)				
Неврахування порушень, пов'язаних із загальними будівельними роботами, а також питань охорони праці та безпеки під час проектування і тендерних процедур.	Помірний (-)				
Соціальні впливи					

Параметр (який параметр буде моніторитися?)	Результати підсумкової екологічної та соціальної оцінки / Значущість без заходів з пом'якшення	Результати моніторингу до початку будівельних робіт	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)	Результати моніторингу під час будівництва (приблизно на етапі 50% виконання)	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)
1	2	3	4	5	6
Неврахування питань, пов'язаних з азбестом, у проєктній та тендерній документації (довгостроковий вплив).	Значний (-)				
Невжиття заходів для запобігання порушенням для зацікавлених сторін на етапі підготовки.	Значний (-)				
Непідготовка плану реагування на надзвичайні ситуації / ризики, пов'язані з воєнними діями, до початку будівельних робіт.	Помірний (-)				
Період будівництва					
Екологічні впливи					
Неналежне управління роботами з видалення азбесту під час будівельних робіт.	Значний (-)				
Неналежне управління лампами, що містять ртуть та ПХБ, під час будівельних робіт.	Значний (-)				

Параметр (який параметр буде моніторитися?)	Результати підсумкової екологічної та соціальної оцінки / Значущість без заходів з пом'якшення	Результати моніторингу до початку будівельних робіт	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)	Результати моніторингу під час будівництва (приблизно на етапі 50% виконання)	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)
1	2	3	4	5	6
Недотримання екологічних інструкцій та вимог з охорони праці і безпеки під час будівельних робіт.	Помірний (-)				
Соціальні впливи					
Недотримання спеціальних інструкцій з охорони праці та безпеки під час робіт з видалення азбесту.	Значний (-)				
Невжиття заходів для запобігання порушенням для зацікавлених сторін і вразливих груп, зокрема відсутність належного реагування на скарги та звернення.	Значний (-)				
Недотримання вимог з охорони праці та безпеки, пов'язаних із будівельними роботами.	Помірний (-)				
Нереагування на надзвичайні ситуації / ризики, пов'язані з воєнними діями, відповідно до плану / концепції реагування.	Помірний (-)				

Параметр (який параметр буде моніторитися?)	Результати підсумкової екологічної та соціальної оцінки / Значущість без заходів з пом'якшення	Результати моніторингу до початку будівельних робіт	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)	Результати моніторингу під час будівництва (приблизно на етапі 50% виконання)	Оновлений план (оновлені заходи у разі, якщо ризик не зменшився)
1	2	3	4	5	6
Період експлуатації					
Екологічні впливи					
Буде визначено.					
Буде визначено.					
Соціальні впливи					
Буде визначено.					
Буде визначено.					